Rok VIII.

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

Nr. 8. **Warszawa, dnia 15 sierpnia 1939 r.**

Prenumeratę (w Warszawie zł. 12 rocznie, poza Warszawą zł. 16) przyjmuje wyłącznie Księgarnia Rolnicza w Warszawie, ul. Mazowiecka 10.

T R E Ś Ć:

USTAWY I ROZPORZĄDZENIA

OKÓLNIKI I PISMA OKÓLNE

SKOROWIDZ RZECZOWY

56.

USTAWA

z dnia 21 czerwca 1939 r.

o zniesieniu służebności w województwach: krakowskim, lwowskim, stanisławowskim, tarnopolskim i cieszyńskiej części województwa śląskiego.

DZIAŁ I.

Przepisy ogólne.

Art. 1. Na obszarze województw: krakowskiego, lwowskiego, stanisławowskiego, tarnopolskiego i cieszyńskiego części województwa śląskiego ulegają zniesieniu na podstawie ustawy niniejszej:

1) prawa wrębu, poboru drzewa i innych produktów leśnych, obciążające cudze grunty leśne lub rolne;

2) prawa paszy na cudzych gruntach;

3) prawa poboru traw, szuwarów lub innych roślin, rosnących na cudzych wodach stojących;

4) wszelkie inne służebności, obciążające grunty rolne lub leśne, które powstały przed dniem 1 stycznia 1909 r.

DZIAŁ II.

Zasady znoszenia służebności.

Art. 2. (1) Należy znosić jednocześnie służebności, obciążające dziedzinę służebną na rzecz gospodarstw kilku wsi.

(2) Można znosić służebności, obciążające dziedzinę służebną na rzecz gospodarstw kilku wsi, oddzielnie w stosunku do gospodarstw poszczególnych wsi w razie uznania przez władzę, że zmniejszenie dziedziny służebnej o obszar, wydzielony tytu-

łem wynagrodzenia za służebnośći na rzecz gospodarstw jednej wsi, nie spowoduje uszczuplenia uprawnień służebnościowych gospodarstw pozostałych wsi lub utrudnienia ich racjonalnego znoszenia.

(3) Zwalnia się część dziedziny służebnej — wydzieloną tytułem wynagrodzenia za zniesione służebności — od obciążeń na rzecz gospodarstw pozostałych wsi.

Art. 3. (1) Znosi się służebności czerpania wody, pojenia bydła, przechodu, przegonu i przejazdu, kopania piasku, wapienia i innych materiałów tylko wówczas, gdy korzyści gospodarcze, osiągane z tych służebności przy uwzględnieniu warunków miejscowych, można odpowiednio zastąpić.

(2) Nie znosi się służebności w razie uznania przez władzę, że wynagrodzenie za służebności w gruntach leśnych, nie podlegających zmianie rodzaju użytkowania, nie mogłoby zastąpić korzyści gospodarczych, osiąganych ze służebności.

Art. 4. Ustala się wynagrodzenie za służebności w wysokości trzydziestokrotnej rocznej wartości znoszonych służebności.

Art. 5. Wynagrodzenie za służebności wydziela się w gruncie, a w przypadkach, przewidzianych w art. 18, wyznacza się je w gotówce.

Art. 6. Wynagrodzenie za służebności wydziela się w przydatnych dla uprawnionych do korzystania ze służebności użytkach rolnych, leśnych lub innych.

Art. 7. Wynagrodzenie za służebności wydziela się przede wszystkim z obszarów, na których służebności mogły być prawnie wykonywane.

Art. 8. (1) Można wydzielić wynagrodzenie za służebności z całego obszaru dziedziny służebnej, niezależnie od tego, czy służebności były wykonywane na całym jej obszarze, czy też tylko na poszczególnych częściach, wyodrębnionych po ustanowieniu służebności w odrębne jednostki hipoteczne. Wydzielenie takie jest dozwolone wówczas, gdy jest to niezbędne do zachowania racjonalnej struktury gospodarczej dziedziny służebnej oraz władnącej.

(2) Zastosowanie przepisu ust. (1) nie narusza prawa żądania odszkodowania przez właściciela jednostki hipotecznej, z której wydzielono wynagrodzenie za służebności, od właścicieli pozostałych jednostek hipotecznych.

Art. 9. Wydzielenie wynagrodzenia za służebności z nieruchomości — nieobciążonych służebnościami, a należących do tego samego właściciela — może nastąpić jedynie za zgodą właściciela i uprawnionych do korzystania ze służebności oraz osób, których prawa na tych nieruchomościach są ujawnione w księdze hipotecznej.

Art. 10. (1) Wydziela się za służebności pastwiskowe wynagrodzenie w użytkach rolnych lub gruntach spod lasu bez

drzewostanu, a za służebności leśne w gruntach leśnych wraz z drzewostanem. Za zgodą stron lub w przypadkach, uzasadnionych interesami gospodarczymi dziedziny służebnej i władnącej, za służebności pastwiskowe można wydzielać wynagrodzenie w gruntach leśnych z drzewostanem, a za służebności leśne — w gruntach leśnych bez drzewostanu lub w użytkach rolnych.

(2) Wydziela się lasy ochronne tytułem wynagrodzenia za służebności w razie niemożności wydzielenia wynagrodzenia w użytkach rolnych lub w lasach nie uznanych za ochronne.

(2) Wydziela się lasy ochronne tytułem wynagrodzenia za służebnośćsi w razie niemożności wydzielenia wynagrodzenia w użytkach rolnych lub w lasach nie uznanych za ochronne.

Art. 11. Nie można wynagrodzenia za służebności wydzielać w gruntach, których przynależność do dziedziny służebnej jest przedmiotem sporu sądowego.

Art. 12. (1) Wydziela się na wspólną własność wynagrodzenie za służebności grupowe (na rzecz grupy gospodarstw) i gromadzkie (na rzecz wszystkich gospodarstw w gromadzie).

(2) Udział poszczególnych uprawnionych w wartości wynagrodzenia, wydzielonego na wspólną własność za służebności grupowe i gromadzkie, ustala się w ten sposób, że połowę wartości wynagrodzenia dzieli się pomiędzy uprawnionych w równych częściach, drugą połowę — w stosunku do posiadanego przez każdego z uprawnionych obszaru, z którym związane jest prawo do korzystania ze służebności.

Art. 13. (1) Wydziela się wynagrodzenie za służebności indywidualne (w których uprawnienie poszczególnych gospodarstw określono indywidualnie), oddzielnie dla każdego uprawnionego w miarę możności w jednej obwodnicy.

(2) Wynagrodzenie za służebności indywidualne wydziela się na wspólną własność uprawnionych w następujących przypadkach:

1) jeżeli jest to konieczne ze względu na miejscowe stosunki gospodarcze;

2) jeżeli nie można określić uprawnień poszczególnych faktycznie istniejących gospodarstw ze względu na nieuregulowany stan prawny;

3) jeżeli grunty wydzielone za służebności:

a) położone są powyżej 1.000 m nad poziomem morza,

b) położone są od 500 do 1.000 m nad poziomem morza i posiadają płytką warstwę rodzajną, nie nadającą się na rolę lub łąkę,

c) stanowią pastwiska, których zmiana użytkowania na rolę lub łąkę byłaby gospodarczo nieuzasadniona,

d) stanowią pastwiska, które należy zachować dla celów hodowlanych,

e) stanowią lasy ochronne.

Art. 14. (1) Ustala się udział poszczególnych uprawnionych w wynagrodzeniu, wydzielonym za służebności indywidualne, w stosunku do wartości ich uprawnień.

(2) Jeżeli gospodarstwo, na rzecz którego ustanowiono służebność indywidualną, zostało podzielone, udział poszczególnych uprawnionych w wynagrodzeniu za służebności, przypadającym na uprawnione gospodarstwo, ustala się — w braku umowy pomiędzy uprawnionymi — na zasadach określonych w dokumentach, dotyczących podziału uprawnionego gospodarstwa, w braku dokumentów — w stosunku do wartości ich rzeczywistych korzyści.

Art. 15. Wyznacza się wynagrodzenie za służebności w idealnej części wartości dziedziny służebnej lub jej części, jeżeli dziedzina władnąca i służebna są objęte postępowaniem scaleniowym. Wydzielenie wynagrodzenia w gruntach nastąpi w toku postępowania scaleniowego.

Art. 16. Grunty, wydzielone tytułem wynagrodzenia za służebności, są wolne od ciężarów i ograniczeń prawa własności, ujawnionych w księdze hipotecznej dziedziny służebnej, z wyjątkiem służebności, uznanych przez władzę za konieczne ze względów gospodarczych.

Art. 17. Nie wolno wartości gruntów, które wydziela się, jako wynagrodzenie, zmniejszać bez zezwolenia władzy przed wprowadzeniem uprawnionych w posiadanie gruntów. Właściciel dziedziny służebnej, który zmniejsza wartość tych gruntów, jest zobowiązany do odszkodowania na rzecz uprawnionych.

Art. 18. Można wyznaczać wynagrodzenie za służebności w gotówce w przypadkach, gdy:

1) strony się na to godzą;

2) użytki rolne lub leśne, wchodzące w skład dziedziny służebnej, znajdują się w takiej odległości od dziedzin władnących, że wydzielenie tych gruntów nie dałoby możności prowadzenia racjonalnej gospodarki;

3) znosi się służebności inne, niż pastwiskowe lub leśne;

4) wskutek wydzielenia wynagrodzenia w gruntach obszar poszczególnych obciążonych gospodarstw byłby mniejszy od 15 ha;

5) dziedzina służebna należy do drobnych rolników i nie leży w szachownicy z dziedzinami władnącymi.

Art. 19. (1) Można wynagrodzenie za służebności w gotówce rozłożyć na raty płatne półroczne. Spłata nie może trwać

dłużej niż dziesięć lat. Do czasu spłaty wynagrodzenia uprawnieni korzystają ze służebności.

(2) Współwłaściciele dziedziny służebnej, nie podzieleni faktycznie ani prawnie w chwili wszczęcia postępowania, odpowiadają solidarnie za spłatę wynagrodzenia za służebności.

Art. 20. Należy złożyć wynagrodzenie w gotówce do depozytu sądowego, jeżeli okaże się, że w postępowaniu brała udział osoba, co do uprawnienia której istnieją uzasadnione wątpliwości. Depozyt będzie wydany osobie, która brała udział w postępowaniu, jeżeli w ciągu lat trzech nie zgłosi się osoba, która wykaże swoje prawa do gruntu.

Art. 21. (1) Władza może przeznaczyć wynagrodzenie w gotówce na zmeliorowanie lub zagospodarowanie gruntów, posiadanych przez uprawnionych, lub na kupno gruntów na wspólną własność oraz zarządzić złożenie wynagrodzenia w gotówce do depozytu Państwowego Banku Rolnego. Depozyt będzie wydany po przedstawieniu zaświadczenia władzy, stwierdzającego istnienie warunków, umożliwiających zużycie wynagrodzenia zgodnie z przeznaczeniem oraz ustalającego osoby, uprawnione do podjęcia wynagrodzenia.

(2) Wynagrodzenie w gotówce wypłaca się uprawnionym w razie niezużycia go w ciągu pięciu lat na cele, określone w ust. (1).

Art. 22. (1) Dziedzina służebna jest wolna od obciążeń po wprowadzeniu uprawnionych w posiadanie gruntów, wydzielonych tytułem wynagrodzenia za służebności lub po wypłacie wynagrodzenia.

(2) Osoby, którym wydzielono wynagrodzenie za służebności w użytkach leśnych bez drzewostanu, mogą korzystać ze służebności do czasu usunięcia drzewostanu przez właścicieli dziedziny służebnej lub przejścia drzewostanu na ich własność (art. 42 ust. (2)).

DZIAŁ III.

Postępowanie.

Rozdział I.

Uczestnicy.

Art. 23. (1) Uczestnikami postępowania, unormowanego w ustawie niniejszej, są:

1) uprawnieni do korzystania ze służebności;

2) właściciele lub posiadacze nieruchomości obciążonych służebnościami.

(2) Współwłaściciele lub współposiadacze nieruchomości obciążonych lub nieruchomości, z którymi związane jest prawo korzystania ze służebności oraz właściciele nieruchomości, podzielonej po wszczęciu postępowania, działają przez wybranego spośród siebie przedstawiciela, który w postępowaniu bierze udział, jako uczestnik. W razie niewybrania przedstawicieli, wyznacza ich władza spośród współwłaścicieli lub współposiadaczy tych nieruchomości.

Art. 24. Uczestnicy, gdy ich jest więcej niż trzech, działają w postępowaniu, przewidzianym w ustawie niniejszej, przez przedstawicieli, jeżeli przepisy ustawy niniejszej nie przewidują inaczej. Przedstawicieli w liczbie najwyżej trzech wybiera się na zebraniach uczestników. Niewybranie przedstawicieli nie wstrzymuje postępowania.

Art. 25. (1) Władza wyznacza zastępcę:

1) dla osób zamieszkałych poza obszarem gminy, objętej postępowaniem, przewidzianym w ustawie niniejszej, które nie wzięły udziału w zebraniu, dotyczącym wyboru przedstawicieli;

2) dla osób niezdolnych do działań prawnych oraz nieobjętych mas spadkowych, jeżeli nie mają przedstawiciela ustawowego.

(2) Władza zawiadamia właściwy sąd o wyznaczeniu zastępcy dla małoletnich i bezwłasnowolnych.

Art. 26. (1) Wszystkie sprawy, wymagające zgodnie z ustawą niniejszą udziału uczestników, rozstrzygane są na zebraniach.

(2) Sołtys gromady (wójt, burmistrz) zwołuje zebranie w terminie, wyznaczonym przez władzę lub w ciągu czternastu dni od otrzymania od uczestników wniosku o zwołanie zebrania. Zarząd gromady zawiadomi uczestników o terminie zebrania na siedem dni przed wyznaczonym terminem. Wniosek o zwołanie zebrania może złożyć właściciel (współwłaściciel))dziedziny służebnej oraz jedna czwarta uprawnionych do korzystania ze służebności.

(3) Zebraniu przewodniczy sołtys (wójt, burmistrz) lub obecny na zebraniu przedstawiciel władzy.

(4) Każdy z uczestników rozporządza na zebraniu taką ilością głosów, ile gospodarstw reprezentuje. Sołtys (wójt, burmistrz) nie bierze udziału w głosowaniu, jeżeli nie jest uczestnikiem.

(5) Uchwały zapadają większością głosów przy obecności przynajmniej połowy ogólnej liczby uczestników.

(6) Na zebraniach, dotyczących wyboru przedstawicieli, uczestnicy mogą ustalić warunki, na których można zawierać umowę.

Rozdział II.

Postępowanie w trybie umownym.

Art. 27. (1) Można na podstawie umowy o zniesieniu służebności znieść całkowicie lub częściowo poszczególne uprawnienia służebnościowe.

(2) Należy umowę przedstawić władzy do zatwierdzenia.

(3) Władza po przedstawieniu umowy do zatwierdzenia wnosi do księgi hipotecznej dziedziny służebnej wpis o wszczęciu postępowania. Wpis do księgi hipotecznej ma ten skutek, że zmiany własności, powstałe po wniesieniu wpisu, pozostają bez wpływu na bieg postępowania.

Art. 28. (1) Zawiera się umowy dotyczące zniesienia służebności, w formie aktu notarialnego lub prywatnego, sporządzonego w obecności dwóch świadków niezainteresowanych. Notariusz, powiatowa władza administracji ogólnej lub zarząd gminy uwierzytelnia podpisy uczestników, przedstawicieli oraz świadków.

(2) Strony nie są związane przy zawieraniu umów przepisami art. 4, 5, 7, 8, 10 ust. (1), art. 12, 13 (ust. 1), art. 14, 15, 19 ust. 1).

(3) Umowa wiąże strony od czasu jej zawarcia. Uprawomocnienie się orzeczenia, odmawiającego zatwierdzenia umowy, powoduje jej wygaśnięcie.

(4) Należy przed zawarciem umowy uzyskać zezwolenie władzy ochrony lasów na zmianę użytkowania, jeżeli tytułem wynagrodzenia za służebności mają być wydzielone grunty spod lasu bez rosnącego na nim drzewostanu.

Art. 29. (1) Władza odmówi zatwierdzenia umowy o zniesieniu służebności, jeżeli:

1) umowa jest niezgodna z przepisami ustawy niniejszej lub innymi przepisami prawnymi;

2) treść umowy jest niejasna lub niewątpliwie nadmierne wynagrodzenie, wydzielone za służebności w gruncie, pozwala domniemywać, że umowa jest pozorna;

3) umowa ustala zasady pod względem gospodarczym nieracjonalne lub wykonanie umowy utrudniałoby przebudowę ustroju rolnego dziedziny służebnej lub władnącej;

4) granice obszaru, wydzielonego tytułem wynagrodzenia w gruncie, nie są wyraźnie oznaczone.

(2) Władza może wyznaczyć termin do uzupełnienia lub zmiany umowy celem przystosowania jej do przepisów ustawy niniejszej.

(3) W razie uznania, że dla niektórych uprawnionych zostało wydzielone wynagrodzenie nadmierne, z krzywdą dla po-

zostałych uprawnionych, władza zatwierdza umowę z tą zmianą, że wynagrodzenie wydziela się na wspólną własność uprawnionych. W tych przypadkach władza może ustalić udział uprawnionych w wynagrodzeniu, wydzielonym na wspólną własność na zasadach art. 14.

(4) Władza w orzeczeniu, zatwierdzającym umowę o zniesieniu służebności, wyznaczy stronie, która się zobowiązała do pokrycia kosztów sporządzenia dokumentów pomiarowych, termin przynajmniej trzymiesięczny do złożenia tych dokumentów.

(5) W razie braku w umowie o zniesieniu służebności warunku o zobowiązaniu jednej ze stron do dostarczenia i pokrycia kosztów dokumentów pomiarowych, władza zobowiązuje obie strony do sporządzenia dokumentów pomiarowych i poniesienia za to kosztów, wyznaczając im na dostarczenie dokumentów termin przynajmniej trzymiesięczny.

(6) Władza może sporządzić dokumenty pomiarowe na koszt zobowiązanych, jeżeli w wyznaczonym terminie nie dostarczą dokumentów.

Rozdział III.

Postępowanie w trybie przymusowym.

Art. 30. (1) Władza wszczyna postępowanie w trybie przymusowym z urzędu:

1) przy przebudowie ustroju rolnego, obejmującej dziedzinę służebną lub władnącą;

2) przy przeprowadzaniu melioracyj;

3) w związku z zatwierdzeniem lub wykonaniem planu urządzenia gospodarstwa leśnego na wniosek władzy ochrony lasów;

4) jeżeli w ciągu dziesięciu lat od wejścia w życie ustawy niniejszej postępowanie, dotyczące zniesienia służebności, nie zostało wszczęte.

(2) Ponadto władza może wszcząć postępowanie w trybie przymusowym na wniosek uczestników. Z wnioskiem o wszczęcie postępowania może wystąpić przynajmniej jedna czwarta uprawnionych do korzystania ze służebności.

(2) Władza wnosi do księgi hipotecznej dziedziny służebnej wpis o wszczęciu postępowania. Wpis do księgi hipotecznej ma ten skutek, że zmiany własności, powstałe po wniesieniu wpisu, pozostają bez wpływu na bieg postępowania.

Art. 31. Uczestnicy mogą zawrzeć umowę o zniesieniu służebności w toku postępowania w trybie przymusowym. Z chwilą przedstawienia jej do zatwierdzenia postępowanie przymusowe zawiesza się, a w razie jej zatwierdzenia postępowanie w trybie przymusowym umarza się.

Art. 32. Należy w toku postępowania przymusowego znieść wszystkie służebności, obciążające dziedzinę służebną na rzecz gospodarstw, położonych w tej samej wsi.

Art. 33. (1) Rodzaj i rozmiar służebności ustala się na podstawie orzeczeń, wydanych w trybie patentu cesarskiego z dnia 5 lipca 1853 r., wpisów w księgach gruntowych lub innych dokumentów urzędowych, wydanych przed wejściem w życie ustawy niniejszej.

(2) Jeżeli rodzaj służebności został ustalony w dokumentach, określonych w ust. (1), rozmiar zaś nie został ustalony lub został ustalony niejasno, rozmiar służebności ustala się na podstawie materiałów, zebranych w związku z dokonaną regulacją służebności, a w braku tych materiałów, na podstawie rzeczywistego wykorzystywania służebności w latach 1911, 1912 i 1913.

Art. 34. W razie braku dokumentów z powodu nieuregulowania służebności w trybie patentu cesarskiego z dnia 5 lipca 1853 roku lub zaginięcia dokumentów, rodzaj i rozmiar służebności ustala się w drodze zeznań stron i świadków na podstawie przeciętnego rzeczywistego wykorzystywania służebnotej w latach 1911, 1912 i 1913.

Art. 35. Władza stwierdza wygaśnięcie służebności, jeżeli:

1) własność dziedziny służebnej i władnącej zjednoczy się w jednej osobie;

2) służebność stała się bezprzedmiotowa w wyniku przebudowy ustroju rolnego.

Art. 36. (1) Władza na podstawie stanu rzeczywistego oraz zeznań stron i świadków ustala granice gruntów, przypadających do wydzielenia tytułem wynagrodzenia za służebności.

(2) Postępowanie sądowe o odnowienie lub sprostowanie granicy gruntów, przypadających do wydzielenia tytułem wynagrodzenia za służebności, zawiesza się po otrzymaniu zawiadomienia, że władza przystąpiła do ustalenia granic w trybie, przewidzianym w ust. (1). Po uprawomocnieniu się orzeczenia władzy o ustaleniu granic sąd umorzy postępowanie.

Art. 37. Wartość służebności oraz wartość gruntu i drzewostanu, przypadających do wydzielenia jako wynagrodzenie za służebności, ustala się według przeciętnych miejscowych cen rynkowych, obliczonych na podstawie cen z ostatnich trzech lat kalendarzowych, poprzedzających wszczęcie postępowania.

Art. 38. (1) Komisja szacunkowa opracowuje projekt zniesienia służebności. ,

(2) Komisja szacunkowa składa się z trzech członków: przedstawiciela władzy, który jest jej przewodniczącym oraz dwóch biegłych. Biegłych oraz ich zastępców wybierają po jed-

nym przedstawiciele dziedziny władnącej oraz służebnej spośród osób niezainteresowanych w sprawie.

(3) Władza wykonywa czynności komisji, jeżeli w wyznaczonym przez nią terminie przedstawiciele nie zgłoszą członków komisji lub wybrani przez nich członkowie nie stawią się na jej posiedzenie.

(4) Biegli, powołani przez władzę, mogą brać również udział w opracowaniu projektu.

Art. 39. (1) Projekt zniesienia służebności powinien zawierać:

1) wymienienie rodzaju i rozmiaru znoszonych służebności;

2) ustalenie szacunku znoszonych służebności;

3) określenie obszaru, położenia i rodzaju gruntów, wydzielanych tytułem wynagrodzenia za służebności lub wysokość wynagrodzenia w gotówce, z ustaleniem należności, przypadającej na rzecz każdego uczestnika i od każdego z uczestników.

(2) Ponadto projekt zniesienia służebności może zawierać:

1) ustalenie udziału poszczególnych uprawnionych w wartości wynagrodzenia w razie wydzielenia wynagrodzenia w gruncie na wspólną własność;

2) podział wynagrodzenia za zniesione służebności, jeżeli został zgłoszony wniosek o dokonanie podziału wynagrodzenia lub została przedstawiona uchwała, dotycząca podziału wynagrodzenia za służebności.

Art. 40. (1) Należy projekt zniesienia służebności okazać uczestnikom.

(2) Władza zawiadamia uczestników o terminie i miejscu okazania projektu. Należy termin zebrania uczestników tak wyznaczyć, aby między wysłaniem zawiadomienia a okazaniem projektu upłynęło przynajmniej czternaście dni.

Art. 41. Władza może badać świadków pod przysięgą w toku postępowania, przewidzianego w ustawie niniejszej.

Rozdział IV.

Wykonanie orzeczeń.

Art. 42. (1) Władza ustali termin, w którym właściciel dziedziny służebnej powinien usunąć drzewostan, jeżeli tytułem wynagrodzenia za służebności wydzielono grunt spod lasu bez drzewostanu. Termin ten nie może przekraczać lat trzech, licząc od dnia, w którym orzeczenie, zatwierdzające projekt lub umowę o zniesieniu służebności, stało się wykonalne. Na wniosek właściciela dziedziny służebnej, zgłoszony najpóźniej na trzy miesiące przed upływem terminu wyznaczonego do usunię-

cia drzewostanu, władza może ze względu na ogólne stosunki gospodarcze termin ten przedłużyć do lat pięciu.

(2) Drzewostan nie usunięty w terminie, ustalonym przez władzę, przechodzi bez odszkodowania na własność osób, którym wydzielono wynagrodzenie.

Art. 43. Władza zarządza wprowadzenie uczestników w posiadanie gruntów, wydzielonych tytułem wynagrodzenia za służebności oraz sporządzenie ostatecznych dowodów pomiarowych na podstawie wykonalnego orzeczenia, zatwierdzającego projekt lub umowę o zniesieniu służebności.

Art. 4. Prawomocne orzeczenie łącznie z projektem lub umową stanowi tytuł do dokonania w księgach hipotecznych na wniosek uczestników postępowania albo władzy następujących czynności:

1) przepisania prawa własności gruntów, wydzielonych tytułem wynagrodzenia za służebności i nabytych w drodze zamiany;

2) wykreślenia służebności;

3) wpisania prawa zastawu, zabezpieczającego niezapłacone wynagrodzenie za służebności, ustalone w gotówce.

Art. 45. Orzeczenia, dotyczące ustalenia wynagrodzenia w gotówce, ulegają wykonaniu w trybie egzekucji sądowej.

Rozdział V.

Doręczenia.

Art. 46. (1) Doręcza się zawiadomienia, wezwania i orzeczenia jednemu z przedstawicieli uprawnionych oraz jednemu z przedstawicieli lub właścicielowi dziedziny służebnej.

(2) Doręcza się zawiadomienia, wezwania i orzeczenia władzy lub organowi, pod którego zarządzem znajduje się dziedzina władnąca lub służebna, stanowiąca własność Skarbu Państwa, jeżeli jest on uczestnikiem postępowania.

(3) Jeżeli tytułem wynagrodzenia za służebności mają być wydzielone grunty obciążone prawami na rzecz osób trzecich, ujawnionych w księdze hipotecznej, zawiadomienie o zamierzonym wydzieleniu gruntów tytułem wynagrodzenia oraz orzeczenie o zniesieniu służebności należy doręczyć bezpośrednio tym osobom. Jeżeli miejsce zamieszkania tych osób jest nieznane, treść zawiadomienia ogłasza się w Monitorze Polskim.

(4) Ponadto wezwania, zawiadomienia i orzeczenia ogłasza się publicznie przez zarząd gminy w sposób odpowiadający miejscowym zwyczajom. Jeżeli postępowanie dotyczy więcej niż jednej miejscowości, ogłoszenie następuje w każdej gromadzie (gminie).

Art. 47. Zarząd gminy obowiązany jest na żądanie osób interesowanych dawać do przeglądania ogłaszane orzeczenia i dokumenty, znajdujące się w gminie oraz wydawać odpisy orzeczeń. Opłaty za sporządzenie odpisów orzeczeń pobiera zarząd gminy w wysokości, ustalonej w zarządzeniu Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Dział VI.

Podział wynagrodzenia za służebności.

Art. 48. (1) Grunty, wydzielone za służebności na wspólną własność na podstawie ustawy niniejszej, mogą podlegać podziałowi.

(2) Grunty, określone w ust. (1), są wyłączone od podziału, jeżeli odpowiadają warunkom, wymienionym w art. 13 ust. (2) pkt. 2).

(3) Można wyłączyć od podziału grunty, określone w ust. (1), jeżeli jest to konieczne ze względu na miejscowe stosunki gospodarcze.

Art. 49. Każdy z uprawnionych otrzymuje przy podziale wynagrodzenia za służebności obszar, odpowiadający jego udziałowi, ustalonemu na zasadach, zawartych w art. 12 lub 14.

Art. 50. (1) Uchwały o podziale wynagrodzenia za służebności oraz wnioski o dokonanie przez władzę podziału wynagrodzenia, złożone przed zatwierdzeniem projektu lub umowy, ulegają zatwierdzeniu jednocześnie z projektem lub umową o zniesieniu służebności.

(2) Uchwały o podziale wynagrodzenia za służebności zapadają na zebraniach uprawnionych większością dwóch trzecich głosów przy obecności przynajmniej połowy uprawnionych.

Dział V.

Zamiana gruntów.

Art. 51. (1) Przy zawieraniu umów, dotyczących zamiany dziedziny służebnej i władnącej, w związku ze znoszeniem służebności stosuje się przepisy art. 28 ust. (1) i ust. (3).

(2) Nie stosuje się do umów, określonych w ust. (1), przepisów ustawy z dnia 7 czerwca 1883 r. o oczyszczaniu lasów z cudzych enklaw i zaokrągleniu granic lasowych (Dz. P. P. Austr. Nr 93).

Art. 52. Władza zatwierdza umowy, dotyczące zamiany gruntów, jednocześnie z projektem lub umową o zniesieniu służebności.

Dział VI.

Władze.

Art. 53. Do właściwości starosty należy wydawanie decyzyj oraz wykonywanie czynności w sprawach, które nie zostały zastrzeżone właściwości władz, wymienionych w art. 54 i 55.

Art. 54. (1) Do właściwości wojewódzkiej komisji ziemskiej należy:

1) orzekanie o rodzaju i rozmiarze służebności w przypadkach, przewidzianych w art. 33 ust. (2) i art. 34;

2) stwierdzanie wygaśnięcia służebności;

3) orzekanie o ustaleniu granic gruntów, wydzielanych tytułem wynagrodzenia za służebności;

4) zatwierdzanie projektów, dotyczących zniesienia służebności;

5) zatwierdzanie projektów podziału wynagrodzenia wydzielonego na wspólną własność, jeżeli wniosek o dokonanie podziału złożony został po zniesieniu służebności;

6) zatwierdzanie umów, dotyczących zamiany gruntów, zawieranych w postępowaniu w trybie przymusowym;

7) rozpoznawanie odwołań od orzeczeń starosty, zatwierdzających umowy o zniesieniu służebności oraz umowy o zamianę gruntów, zawierane w postępowaniu w trybie umownym;

8) rozpoznawanie odwołań od orzeczeń starosty, zatwierdzających złożone po zniesieniu służebności uchwały o podziale wynagrodzenia za służebności, wydzielonego na wspólną własność.

(2) Główna Komisja Ziemska oraz wojewódzkie komisje ziemskie orzekają na posiedzeniach jawnych.

Art. 55. Do właściwości wojewody należy wydawanie zarządzeń:

1) o wprowadzeniu uprawnionych w posiadanie gruntów, wydzielonych tytułem wynagrodzenia za służebności;

2) o sporządzeniu ostatecznych dokumentów pomiarowych i map hipotecznych.

Dział VII.

Świadczenia i koszty.

Art. 56. (1) Uczestnicy postępowania, przewidzianego w ustawie niniejszej, zobowiązani są do świadczeń w naturze przy prowadzonych przez władzę pracach na gruncie, a mianowicie do:

1) dostarczania odpowiedniego lokalu na kreślarnię z opałem, światłem i usługą, mieszkania z opałem oraz podwód do

najbliższej stacji kolejowej, autobusowej lub przystani rzecznej dla wszystkich osób, zatrudnionych przy prowadzonych przez władzę pracach;

2) Dostarczania robocizny pieszej lub konnej oraz materiału, niezbędnego przy prowadzonych pracach.

(2) Wymiar świadczeń w naturze należy do zarządów gminnych, a w gminach podzielonych na gromady — do sołtysa.

(3) Świadczenia, przewidziane w ust. (1), obciążają uczestników ze strony dziedziny służebnej i władnącej po połowie. Uczestnicy ze strony dziedziny władnącej zobowiązani są do ponoszenia świadczeń w stosunku do obszaru gruntów, z którymi związane jest prawo do korzystania ze służebności.

Art. 57. Ujawnienie w księgach hipotecznych wyników postępowania, przewidzianego w ustawie niniejszej, wolne jest od opłat sądowych (hipotecznych).

D z i a ł VIII.

Przepisy karne.

Art. 58. (1) Kto zmniejsza bez zezwolenia władzy wartość wynagrodzenia za służebności przed oddaniem go w posiadanie uprawnionym, podlega karze aresztu do 3 miesięcy lub grzywny do 3.000 zł, lbo obu tym karom łącznie.

(2) Powiatowe władze administracji ogólnej są powołane do orzekania o przestępstwach, przewidzianych w ust. (1).

D z i a ł IX.

Przepisy przejściowe i końcowe.

Art. 59. Stosuje się przepisy ustawy niniejszej do spraw, wszczętych przed wejściem w życie ustawy niniejszej. Wszystkie czynności prawnie dokonane i zgodnie z przepisami ustawy niniejszej oraz zawarte umowy zachowują moc obowiązującą w dalszym postępowaniu.

Art. 60. (1) Nie można nabyć przez zasiedzenie prawa wrębu, poboru drzewa i innych produktów leśnych na cudzych gruntach leśnych lub rolnych, prawa paszy na cudzych gruntach oraz wszelkich służebności na cudzych gruntach leśnych.

(2) Do nabycia służebności, określonych w ust. (1), w drodze umowy potrzebne jest zezwolenie władzy. Zastrzeżenie w umowie, że ustanowionej służebności nie będzie można wykupić, jest nieważne.

Art. 61. Z dniem wejścia w życie ustawy niniejszej tracą moc obowiązującą:

1) patent cesarski z dnia 5 lipca 1853 r. o regulacji i wykupnie prawa poboru drzewa, paszy i produktów lasowych, tudzież niektórych praw służebności, nie mniej praw wspólnego posiadania i używania produktów (Dz. P. P. Austr. Nr 130);

2) ustawa z dnia 25 grudnia 1869 r. o ponoszeniu kosztów pertraktacyj, przedsięwziętych wskutek spóźnionego zgłoszenia się z prawami według § 6 patentu z dnia 5 lipca 1853 r., podlegającymi z urzędu wykupowi lub regulacji (Dz. U. i Rozp. Kraj. z 1870 r., Nr 2);

3) ustawa z dnia 26 kwietnia 1871 r., rozciągająca postanowienia o wykupnie lub regulacji z urzędu na pobory roślin z cudzych gruntów stawowych i na pobory drzewa z cudzych gruntów (Dz. U. i Rozp. Kraj. Nr 18);

4) ustawa z dnia 13 października 1871 r. o ponoszeniu kosztów pertraktacyj, przedsięwziętych wskutek spóźnionego zgłoszenia się z poborami, podlegającymi na mocy ustawy z dnia 26 kwietnia 1871 r. z urzędu wykupowi lub regulacji, w myśl powyższego cesarskiego patentu z dnia 5 lipca 1853 r. (Dz. U. i Rozp. Kraj. Nr 31);

5) ustawa z dnia 24 marca 1895 r., obowiązująca w Królestwie Galicji i Lodomerii z Wielkim Księstwem Krakowskim, którą zmienia się niektóre postanowienia cesarskiego patentu z dnia 5 lipca 1853 r. (Dz. P. P. Nr 130) i ustawy krajowej z dnia 26 kwietnia 1871 r. (Dz. Ust. i Rozp. Kraj. Nr 18) o wykupie i regulacji ciężarów gruntowych (Dz. Ust. i Rozp. Kraj. Nr 20);

6) ustawa z dnia 8 stycznia 1889 r., obowiązująca Księstwo Śląsk, przez którą wprowadzają się pojedyncze zmieniające postanowienia o postępowaniu według cesarskiego patentu z dnia 5 lipca 1853 r. (Dz. P. P. Nr 130) z prawami, podlegającymi wykupowi lub regulacji (Dz. U. Kraj. Nr 11).

— oraz wszelkie przepisy w zakresie, objętym ustawą niniejszą.

Art. 62. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrom Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Sprawiedliwości.

Art. 63. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki.*

Prezes Rady Ministrów: *Sławoj Składkowski.*

Minister Sprawiedliwości: *W. Grabowski.*

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: *J. Poniatowski.*

(Dz. U. R. P. z 5. VII. 39 r. Nr 59, poz. 389).

57.

USTAWA

z dnia 23 czerwca 1939 r.

o uregulowaniu stanu prawnego majątków Kościoła Prawosławnego.

Art. 1. Ustawa niniejsza stosuje się do nieruchomości i praw rzeczowych (prawa użytkowania, służebności, ciężary realne, hipoteki itp.), które w dniu 11 listopada 1918 r. należały do osób prawnych Kościoła Prawosławnego na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 2. (1) Nieruchomości i prawa (art. 1), które w dniu 19 listopada 1938 r. znajdowały się w posiadaniu osób prawnych Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego bez sprzeciwu właściwych władz państwowych lub osób trzecich, uznaje się za własność tych osób prawnych. Przez posiadanie rozumie się władanie faktyczne jawne, spokojne, we własnym imieniu i w dobrej wierze, tak jakby się było właścicielem, jeżeli władanie to nie było sprzeczne z innym przeznaczeniem tych nieruchomości, wynikającym z obowiązujących przepisów, a w szczególności z rozporządzenia Komisarza Generalnego Ziem Wschodnich z dnia 22 października 1919 r. (Dz. U. Z. C. Z. W. Nr 25, poz. 256).

(2) Nieruchomości i prawa (art. 1):

1) objęte w zarząd państwowy na podstawie dekretu z dnia 16 grudnia 1918 r. (Dz. P. P. P. Nr 21, poz. 67),

2) przejęte na własność Państwa na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1920 r. (Dz. U. R. P. z 1921 r. Nr 4, poz. 17),

które w dniu 19 listopada 1938 r. znajdowały się za wiedzą i bez sprzeciwu właściwych władz państwowych w faktycznym i spokojnym władaniu osób prawnych Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego, uznaje się również za własność tych osób prawnych.

Art. 3. Nieruchomości i prawa (art. 1), nie podpadające pod przepisy art. 2, uznaje się za własność Skarbu Państwa.

Art. 4. Wzajemne roszczenia prywatno - prawne między Skarbem Państwa a osobami prawnymi Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego z tytułu użytkowania nieruchomości i wykonywania praw, o których mowa w art. 1, ulegają umorzeniu.

Art. 5. (1) Wpisania do księgi hipotecznej na rzecz osób prawnych Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego nieruchomości i praw, o których mowa w art. 2, dokonywa się na rzecz tych osób prawnych, które w dniu 19 listopada 1938 r. te nieruchomości i prawa posiadały, wyłącznie na podstawie de-

klaracji właściwego biskupa diecezjalnego, poświadczonej przez właściwego wojewodę.

(2) Deklaracja powinna zawierać dokładne określenie nieruchomości, podanie okoliczności i dowodów, stwierdzających istnienie warunków art. 1 i 2 oraz wymienienie osoby prawnej Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego, na rzecz której zgodnie z ust. (1) nastąpi wpis hipoteczny.

(3) Deklaracja ta powinna być przedłożona właściwemu wojewodzie w okresie lat pięciu od dnia wejścia w życie ustawy niniejszej. Nieruchomości i prawa, podpadające pod przepisy art. 2, a nie zgłoszone deklaracją w tym terminie, przechodzą na własność Skarbu Państwa.

(4) Deklaracje biskupów diecezjalnych oraz wpisy hipoteczne, dokonane na podstawie tych deklaracyj, są wolne od opłat stemplowych i sądowych.

(5) Opłaty pisarzy hipotecznych ponoszą osoby prawne Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego.

Art. 6. Przepisy ustawy niniejszej nie naruszają praw osób trzecich.

Art. 7. Ustawa niniejsza nie narusza praw osób prawnych Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego do majątków, nabytych przez te osoby prawne po dniu 11 listopada 1918 r.

Art. 8. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w porozumieniu z Ministrami: Sprawiedliwości, Spraw Wewnętrznych oraz Rolnictwa i Reform Rolnych.

Art. 9. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki.*

Prezes Rady Ministrów: *Sławoj Składkowski.*

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:

W. Świętosławski.

(Dz. U. R. P. z 30.VI.39 r. Nr 57, poz. 370).

58.

USTAWA

z dnia 13 lipca 1939 r.

o nadzorze nad niektórymi środkami żywienia zwierząt.

Art. 1. Ustawa niniejsza dotyczy następujących środków żywienia zwierząt:

1) otrąb, śruty, makuch i mączek pochodzenia roślinnego i zwierzęcego (pasz);

2) środków chemicznych i roślinnych, deklarowanych przez wprowadzających je do obrotu jako dodatki do pasz, jeżeli nadzoru nad obrotem tymi środkami nie unormują odrębne przepisy;

3) mieszanek wytworzonych zarówno z mieszania środków żywienia, określonych w pkt 1) i 2), jako też z mieszania tych środków z innymi środkami żywienia zwierząt.

Art. 2. Nie wolno wprowadzać do obrotu:

1) pasz zepsutych;

2) pasz zawierających:

a) większą procentową ilość zanieczyszczeń i domieszek szkodliwych dla zdrowia zwierząt, niż ustalona na podstawie art. 3 pkt 2),

b) mniejszą procentową ilość składników odżywczych, istotnych dla danej paszy, niż ustalona na podstawie art. 3 pkt 3),

c) większą procentową ilość wody, niż ustalona na podstawie art. 3 pkt 4);

3) paszy zawierającej bezwartościowe domieszki, obce dla danej paszy, choćby domieszki te nie były dla zdrowia zwierząt szkodliwe i przez dodanie ich ilość składników odżywczych nie zmniejszyła się poniżej normy, określonej na podstawie art. 3 pkt 3).

Art. 3. Minister Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu ustala dla poszczególnych pasz:

1) cechy zepsucia;

2) dopuszczalną procentową ilość zanieczyszczeń i domieszek szkodliwych dla zdrowia zwierząt;

3) najmniejszą procentową ilość składników odżywczych istotnych;

4) dopuszczalny procent zawartości wody.

Art. 4. 1. Środki chemiczne lub roślinne, określone w art. 1 pkt 2) jak również mieszanki, określone w art. 1 pkt 3), mo-

gą być wprowadzone do obrotu tylko w opakowaniu z napisem, oznaczającym procentową ilość poszczególnych składników oraz nazwę (firmę) i adres wytwórni.

2. Minister Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu ustala, jakie dane, poza wymienionymi w ust. 1, powinny być umieszczone w napisie na opakowaniu, jak również sposób opakowania.

Art. 5. Nie wolno w reklamach środków żywienia zwierząt używać nazw i określeń, mogących wprowadzić w błąd co do rodzaju, pochodzenia lub składu tych środków.

Art. 6. 1. Wyniki analiz, dokonanych w pracowniach, upoważnionych przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych, są jedynie miarodajne dla osób interesowanych i władz przy stwierdzaniu, czy pasze odpowiadają wymaganiom, ustalonym na podstawie art. 3, a inne środki (art. 1 pkt 2) i 3)) — danym, umieszczonym w napisie na opakowaniu.

2. Minister Rolnictwa i Reform Rolnych ustala sposoby dokonywania analiz środków żywienia zwierząt, jak również sposoby pobierania próbek oraz ich wielkość.

Art. 7. 1. Nadzór nad jakością środków żywienia zwierząt należy do wojewódzkich i powiatowych władz administracji ogólnej.

2. Minister Rolnictwa i Reform Rolnych ustala zasady wykonywania nadzoru.

3 Minister Rolnictwa i Reform Rolnych może do współdziałania z władzami administracji ogólnej powołać izby rolnicze i organizacje społeczno - rolnicze, nie zajmujące się wprowadzaniem środków żywienia zwierząt do obrotu oraz — w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu — izby przemysłowo-handlowe, a w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych — również samorząd terytorialny.

4. Władze wojskowe, wyznaczone przez Ministra Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych, sprawują nadzór nad jakością środków żywienia zwierząt, pochodzących z wytwórni wojskowych, do chwili wprowadzenia ich przez te wytwórnie do obrotu.

Art. 8. 1. Organa władzy wykonywającej czynności nadzorcze mają prawo:

1) wstępu do wszelkich pomieszczeń przedsiębiorstw, zajmujących się produkcją lub wprowadzaniem do obrotu środków żywienia zwierząt;

2) przeglądania ksiąg handlowych oraz wszelkiego rodzaju ksiąg gospodarczych, dokumentów i zapisków, jak również czynienia z nich odpisów, jeżeli to jest niezbędne w związku z wykonywaniem nadzoru;

3) pobierania bezpłatnie próbek środków żywienia zwierząt, potrzebnych do przeprowadzenia analizy.

2. Sprzedawca, u którego władza pobrała próbkę, jest obowiązany uiścić na rzecz Skarbu Państwa kwotę, odpowiadającą wysokości kosztów analizy, jeżeli upoważniona pracownia (art. 6) stwierdzi, że pasza nie odpowiada wymaganiom, ustalonym na podstawie art. 3, a inny środek żywienia zwierząt (art. 1 pkt 2) i 3)) — danym, umieszczonym w napisie na opakowaniu.

3. Wiadomości, uzyskane w drodze wykonywania nadzoru, należy traktować jako tajemnicę handlową.

Art. 9. 1. Władza (art. 7) zarządzi zniszczenie paszy, jeżeli stwierdzi, że pasza, przeznaczona do wprowadzenia do obrotu lub znajdująca się w obrocie, posiada cechy zepsucia.

2. Władza może zająć do czasu dokonania analizy paszę, co do której zachodzi uzasadnione podejrzenie, że zawiera większą ilość zanieczyszczeń lub domieszek, szkodliwych dla zdrowia zwierząt, niż ustalona na podstawie art. 3 pkt 2), po czym — zależnie od wyniku analizy — zarządza zniszczenie jej lub zwolnienie od zajęcia.

3. Pasza może być — w przypadkach, określonych w ust. 1 i 2 — na wniosek posiadacza według całkowicie swobodnej oceny władzy poddana zabiegom, mającym na celu usunięcie cech zepsucia lub zmniejszenie ilości zanieczyszczeń i domieszek szkodliwych dla zdrowia zwierząt do normy, określonej na podstawie art. 3 pkt 2) — lub nie powodującym zniszczenia paszy, lecz czyniącym ją — jako paszę — niezdatną do użycia. Posiadacz paszy ponosi koszty takich zabiegów.

Art. 10. 1. Kto:

1) wprowadza do obrotu:

a) paszę, posiadającą cechy zepsucia, ustalone na podstawie art. 3 pkt 1),

b) paszę, zawierającą większą ilość zanieczyszczeń lub domieszek szkodliwych dla zdrowia zwierząt, niż ustalona na podstawie art. 3 pkt 2),

c) paszę, zawierającą mniejszą procentową ilość składników odżywczych istotnych dla danej paszy, niż ustalona na podstawie art. 3 pkt 3),

d) środki chemiczne lub roślinne, określone w art. 1 pkt 2), lub mieszanki, określone w art. 1 pkt 3), których skład lub procentowa ilość poszczególnych składników nie odpowiada napisowi na opakowaniu (art. 4);

2) utrudnia wykonywanie czynności nadzorczych —

podlega karze grzywny do 3.000 zł i aresztu do 3 miesięcy lub jednej z tych kar.

2. Kto:

1) wykracza przeciwko przepisowi art. 2 pkt 3),

2) wbrew przepisowi art. 4 wprowadza do obrotu środek chemiczny lub roślinny albo mieszankę,

3) wykracza przeciwko przepisowi art. 5,

4) wprowadzając do obrotu środek żywienia zwierząt, powołuje się na wyniki analizy, dokonanej w pracowni nieupoważnionej w myśl rt. 6 ust. 1 —

podlega karze grzywny do 1.000 zł i aresztu do 1 miesiąca lub jednej z tych kar.

Art. 11. Powiatowe władze administracji ogólnej są powołane do orzekania o przestępstwach, przewidzianych w art. 10.

Art. 12. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych.

Art. 13. Ustawa niniejsza wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki.*

Prezes Rady Ministrów: *Sławoj Składkowski.*

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: *J. Poniatowski.*

(Dz. U. R. P. z 19. VII. 39 r. Nr 63, poz. 419).

59.

USTAWA

z dnia 13 lipca 1939 r.

o popieraniu melioracyj wodnych dla potrzeb rolnictwa.

Rozdział 1.

Przepisy ogólne o finansowaniu prac melioracyjnych.

Art. 1. Państwo może udzielać pomocy na wykonywanie prac, mających na celu:

1) ochronę gruntów przed zalewem;
2) ochronę gruntów przed zrywaniem brzegów;
3) zakładanie zbiorników wody do celów melioracyjnych;
4) meliorację gruntów przez odwodnienie i nawodnienie;
5) zakładanie stawów rybnych;
6) zaopatrzenie w wodę ludności wiejskiej;
7) inne zabiegi techniczne, zmierzające do trwałego zwiększenia użytkowej wartości zmeliorowanych terenów.

Art. 2. 1. Pomoc Państwa może polegać na:

1) udzielaniu pomocy technicznej (przeprowdzanie ekspertyz, dostarczanie planów technicznych, kierownictwo i nadzór techniczny przy robotach wykonawczych i konserwacyjnych);
2) przyznawaniu bezzwrotnych zasiłków, w szczególności pokrywaniu udziałów Państwa w publicznych przedsiębiorstwach melioracyjnych (art. 14);
3) udzielaniu pomocy kredytowej.

2. Można w przypadkach wyjątkowych pokrywać z Funduszu Melioracyjnego (art. 6) zastępczo koszty wykonania robót przed utworzeniem publicznego przedsiębiorstwa melioracyjnego.

Art. 3. 1. Można przy udzielaniu zasiłków i pomocy kredytowej zastrzegać warunki, mające na celu racjonalne wykonanie robót, utrzymanie i wykorzystanie wykonanych urządzeń, Niedochowanie zastrzeżonych warunków uprawnia władze do cofnięcia przyznanych zasiłków lub kredytów i żądania zwrotu w całości lub w części zasiłków lub kredytów już wypłaconych.

2. Można udzielenie zasiłku uzależnić od uwzględnienia przez zainteresowanych przy wykonywaniu robót specjalnych celów, związanych z obroną Państwa lub z innym interesem publicznym.

Art. 4. 1. Projekty i kosztorysy robót, na które pomocy udziela Państwo, powinny być sporządzane przez organa państwowe lub przez osoby i instytucje, posiadające odpowiednie uprawnienia.

2. Izby rolnicze są w zakresie zagadnień rolniczo - gospodarczych oraz ustalenia kolejności wykonania organami opiniodawczymi przy opracowywaniu projektów melioracyj podstawowych, półpodstawowych i szczegółowych o szerszym zasięgu.

3. Minister Rolnictwa i Reform Rolfnych w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wewnętrznych, Spraw Wojskowych i Komunikacji wyda przepisy, określające sposób sporządzania projektów oraz osoby i instytucje uprawnione do ich sporządzania.

Art. 5. Minister Rolnictwa i Reform Rolnych udziela pomocy finansowej Państwa na zasadach, ustalonych z Ministrem Skarbu; może on uprawnienia swe przekazać częściowo wojewodom, starostom lub odpowiedniej instytucji kredytowej.

Rozdział 2.

Fundusz Melioracyjny.

Art. 6. Melioracje wodne dla potrzeb rolnictwa są finansowane przez Fundusz Melioracyjny, którym zarządza Minister Rolnictwa i Reform Rolnych.

Art. 7. Fundusz Melioracyjny stanowią:

1) saldo na dzień 1 kwietnia 1939 r. Państwowego Funduszu Melioracyjnego, utworzonego ustawą z dnia 26 października 1921 r. o popieraniu publicznych przedsiębiorstw melioracyjnych (Dz. U. R. P. Nr 91, poz. 671);
2) saldo na dzień 1 kwietnia 1939 r. Pożyczkowego Funduszu Tymczasowego Wydziału Samorządowego we Lwowie na cele melioracyjne;
3) dotacje Skarbu Państwa;
4) przelewy z Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej;
5) należności i wpływy z tytułu udzielanych pożyczek z Funduszu Melioracyjnego lub innych wydatków zwrotnych z tego Funduszu;
6) oprocentowanie gotowizny Funduszu Melioracyjnego;
7) inne wpływy.

Art. 8. Prace, wymienione w art. 1, obejmujące melioracje podstawowe, półpodstawowe i szczegółowe, będą finansowane z Funduszu Melioracyjnego.

Art. 9. 1. Kwoty, niezużyte w roku budżetowym, stanowią aktywa Funduszu Melioracyjnego.

2. Zwroty i oprocentowania udzielonych pożyczek i zasiłków wpływają na tę część planu gospodarczego (art. 11 ust. 1) Funduszu Melioracyjnego, z której były wydatkowane.

Art. 10. 1. Minister Rolnictwa i Reform Rolnych może poruczyć Państwowemu Bankowi Rolnemu administrowanie Funduszem Melioracyjnym w zakresie i na zasadach, przez siebie ustalanych.

2. Obrót gotówkowy Funduszu Melioracyjnego dokonywany będzie za pośrednictwem Państwowego Banku Rolnego.

Art. 11. 1. Plan finansowo - gospodarczy Funduszu Melioracyjnego stanowi załącznik do projektu preliminarza budżetowego Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych.

2. Sprawozdanie rachunkowe Funduszu Melioracyjnego za każdy okres budżetowy będzie dołączane do zamknięcia rachunków państwowych.

Art. 12. 1. Należności z tytułu pożyczek, udzielonych z Funduszu Melioracyjnego, nie uiszczone w terminie oraz wszelkie inne należności tego Funduszu od stron, mogą być ściągane w trybie administracyjnym.

2. Do należności z tytulu udziału interesowanych w publicznych przedsiębiorstwach melioracyjnych stosuje się rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 roku o przejmowaniu na własność Państwa gruntów za niektóre należności pieniężne (Dz. U. R. P. Nr 85, poz. 658).

Art. 13. Podania o udzielenie pomocy z Funduszu Melioracyjnego oraz akty i dokumenty, dotyczące tej pomocy, są wolne od opłat skarbowych i komunalnych.

Rozdział 3.

Melioracje podstawowe.

Art. 14. 1. Pomoc finansowa z Funduszu Melioracyjnego może być udzielana na melioracje podstawowe, podejmowane w interesie publicznym przez Państwo, związki samorządowe lub spółki wodne (publiczne przedsiębiorstwa melioracyjne).

2. Warunkiem udzielenia pomocy jest:

1. pokrycie przez wojewódzkie związki samorządowe i interesowanych (powiaty, gminy, gromady, spółki wodne itd.) oznaczonego udziału w kosztach robót;
2. zatwierdzenie projektu technicznego i kosztorysu przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych; zatwierdzenie to w stosunku do projektów wodociągów oraz robót nad ciekami spławnymi i żeglowymi wymaga uprzedniego uzgodnienia założeń technicznych projektów z właściwymi ministrami.

3. Koszty, przypadające na wojewódzkie związki samorządowe na obszarach, na których nie został zorganizowany samorząd wojewódzki, będą pokrywały do czasu wprowadzenia go w życie:

1. na obszarze województw: białostockiego, kieleckiego, lubelskiego, łódzkiego, nowogródzkiego, poleskiego, warszawskiego, wileńskiego i wołyńskiego — powiatowe związki samorządowe i miasta wydzielone z powiatowych związków samorządowych;
2. na obszarze województw: krakowskiego, lwowskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego — Skarb Państwa zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 5 lipca 1928 r. w sprawie przekazania czynności b. Tymczasowego Wydziału Samorządowego we Lwowie z zakresu melioracyj publicznych i rolnych organom państwowym.

4. Na obszarze m. st. Warszawy — koszty przypadające na wojewódzki związek samorządowy, pokrywa gmina m. st. Warszawy.

5. O pokryciu udziału kosztów melioracyjnych przez związki samorządowe decyduje samorząd wojewódzki, a na obszarach, na których nie został zorganizowany, do czasu wprowadzenia go w życie, wojewoda przy udziale wydziału wojewódzkiego z głosem stanowczym, na obszarze zaś miasta st. Warszawy — Rada Miejska.

6. Po ustaleniu przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych udziału Państwa i zasadniczych warunków wykonania pu-

blicznego przedsiębiorstwa melioracyjnego oraz po powzięciu przez samorząd wojewódzki uchwał o pokryciu udziału samorządu (ust. 5) wojewoda przy udziale wydziału wojewódzkiego (w województwie poznańskim i pomorskim — przy udziale izb wojewódzkich) z głosem stanowczym, a dla m. st. Warszawy Komisarz Rządu — po wysłuchaniu opinii Rady Miejskiej m. st. Warszawy — wyda zarządzenie, dotyczące wykonania projektowanych robót. Zarządzenie to powinno w szczególności zawierać:

1) wysokość sumy kosztorysowej, zatwierdzonej przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych;
2) wymienienie udziału Państwa, wojewódzkiego związku samorządowego i interesowanych;
3) oznaczenie organów, powołanych do wykonania robót;
4) oznaczenie organów lub osób, obowiązanych do konserwacji wykonanych urządzeń oraz wysokości ich udziałów w tych kosztach.

Art. 15. 1. Udział Państwa w kosztach publicznych przedsiębiorstw melioracyjnych wynosić będzie:

1) do 70% sumy kosztorysowej — przy zabudowie potoków górskich wraz z zalesieniem stoków;
2) do 50% sumy kosztorysowej — przy obwałowaniu i regulacji wód płynących;
3) do 50% sumy kosztorysowej — przy wykonaniu głównych kanałów i rowów odwadniających i nawadniających z odnośnymi budowlami, stanowiących całość techniczną z robotami, wymienionymi w punkcie poprzedzającym;
4) do 60% sumy kosztorysowej — przy budowie zbiorników wody do celów melioracyjnych.

2. Przy ustalaniu wysokości udziału Państwa powinny być brane pod uwagę obciążenia związków samorządowych, warunki gospodarcze interesowanych i osiągane korzyści.

3. Minister Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Skarbu może — w przypadkach, uzasadnionych interesem publicznym — ustalić udział Państwa, przekraczający normy, wskazane w ust. 1.

Art. 16. 1. Minister Rolnictwa i Reform Rolnych może przyznawać na czas z góry ustalony zasiłki na koszty konserwacji wykonanych urządzeń, przy czym wysokość tych zasiłków w stosunku do ogólnych kosztów konserwacji nie może być wyższa od procentowego udziału Państwa w kosztach budowy.

2. Jeżeli za użytkowanie zbiorników wody pobierane będą opłaty, to powinny być one dzielone między uczestników kosztów budowy w stosunku do ich udziału w kosztach; opłaty te jednak

opłaty, to powinny być one dzielone między uczestników kosztów budowy w stosunku do ich udziału w kosztach; opłaty te jednak mogą być przeznaczone na pokrycie zobowiązań przedsiębiorstwa oraz kosztów konserwacji.

Art. 17. Udział związków samorządowych i interesowanych, przewidziany w art. 14 ust. 2 pkt 1), może być pokryty bądź gotówką, bądź też częściowo lub całkowicie świadczeniami w naturze na podstawie ustawy z dnia 26 marca 1935 r. o świadczeniach w naturze na niektóre cele publiczne (Dz. U. R. P. Nr 27, poz. 204), przy czym w odniesieniu do robót, wyszczególnionych w rozdziale niniejszym, odpada konieczność stosowania art. 2 ust. 2 wymienionej ustawy.

Art. 18. Władza wodna może — jeżeli zarządzenie wojewody przewidywało utworzenie spółki wodnej, a rozpoczęcie robót nastąpiło przed jej zawiązaniem z przyczyn, uzasadnionych interesem publicznym — w zastępstwie przyszłej spółki sporządzić tymczasowy rozkład ciężarów w celu umożliwienia ściągania udziałów oraz zaliczenia należności i świadczeń w naturze, dostarczonych przez zainteresowanych na poczet tych udziałów.

Rozdział 4.

Melioracje półpodstawowe i szczegółowe na terenach, nie objętych przebudową ustroju rolnego.

Art. 19. Pomoc finansowa z Funduszu Melioracyjnego może być udzielana na melioracje półpodstawowe i szczegółowe, na zakładanie stawów rybnych i zaopatrzenie ludności wiejskiej w wodę, podejmowane przez związki samorządowe, gromady, spółki wodne oraz osoby fizyczne i prawne, będące właścicielami lub użytkownikami gruntów. Warunkiem udzielenia pomocy jest zatwierdzenie projektu technicznego i kosztorysu robót przez wojewodę lub instytucję upoważnioną przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych, z wyjątkiem projektów wodociągów i urządzeń do usuwania wód opadowych z osiedli, co do których przepisy szczególne stanowią inaczej.

Art. 20. Zasiłki bezzwrotne mogą być udzielane przede wszystkim na:

1) wykonanie wraz z budowlami głównych kanałów i rowów odwadniających lub nawadniających, wspólnie użytkowanych przez interesowanych, lecz o znaczeniu miejscowym, przy czym zasiłek na te roboty nie może przekraczać 50% zatwierdzonego kosztorysu, a udzielenie go zależne jest od pokrycia reszty kosztów przez związek samorządowy, spółki wodne lub interesowanych albo wyłącznie przez tych ostatnich;

2) zaopatrzenie w wodę ludności wiejskiej oraz na melioracje szczegółowe o charakterze propagandowym lub doświadczalnym lub w warunkach specjalnie uzasadnionych stosunkami gospodarczymi;
3) zakładanie stawów rybnych, mających specjalne znaczenie dla interesu publicznego.

Art. 21. Minister Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Skarbu ustali w rozporządzeniu warunki i tryb udzielania pomocy, przewidzianej w art. 2 ust. 1, na cele wymienione w rozdziale niniejszym.

Rozdział 5.

Melioracje w związku z przebudową ustroju rolnego.

Art. 22. Należy przy przeprowadzaniu prac nad przebudową ustroju rolnego, w miarę potrzeby z urzędu:
1) wykonywać studia w terenie oraz sporządzać projekty melioracyjne i hydrotechniczne szczegółowe lub ogólne;
2) przeprowadzać roboty melioracyjne;
3) budować studnie i wodociągi wiejskie.

Art. 23. 1. Decyzja o potrzebie przeprowadzania prac, wymienionych w art. 22 oraz zatwierdzanie projektów, prócz projektów wodociągowych, należy do starosty, prace zaś będą wykonywane albo przez techniczne organa rządowe, albo przez osoby lub instytucje fachowe, którym organa te zlecą wykonanie robót. Starosta może pozostawić uczestnikom przebudowy ustroju rolnego przeprowadzenie robót na gruncie we własnym zarządzie; nieterminowe lub niezgodne z zasadami technicznymi wykonywanie prac uprawniać będzie władzę do przejęcia ich i wykonania z urzędu.

2. Decyzja starosty o potrzebie przeprowadzenia prae, wymienionych w art. 22 pkt 1), jest ostateczna.

Art. 24. Starosta może — po zakończeniu prac agrarnych — zarządzić wykonanie robót hydrotechnicznych w całości lub w części, jeżeli ich przeprowadzenie wymaga dłuższego okresu czasu i może opóźniać zakończenie prac agrarnych; decyzja o wykonaniu robót powinna być jednak wydana przed zatwierdzeniem projektu prac agranych.

Art. 25. Postępowanie administracyjne będzie przeprowadzone po opracowaniu projektu technicznego; ograniczy się ono do przedstawienia interesowanym projektu i wysłuchania oraz zbadania ich zarzutów i żądań.

Art. 26. Starosta wydaje decyzję w sprawie zgłoszonych zarzutów i żądań, zatwierdzenia projektu technicznego, przystąpienia do wykonywania robót oraz o przyznaniu odszkodowania na podstawie postępowania, przewidzianego w art. 25.

Art. 27. 1. Zatwierdzenie projektów technicznych w trybie ustawy niniejszej zastępuje pozwolenie wodno-prawne, przewidziane ustawą wodną.

2. Starosta przy wykonywaniu robót konserwacyjnych nie jest obowiązany do sporządzania projektów technicznych i przedstawiania ich stronom oraz osobom interesowanym; decyzje o wykonaniu robót konserwacyjnych są ostateczne.

3. Decyzje o wykonaniu robót konserwacyjnych nie mogą przewidywać dostarczenia świadczeń w naturze w okresie od 15 czerwca do 15 sierpnia.

Art. 28. Uczestnicy przebudowy ustroju rolnego mogą być — przy przeprowadzaniu prac, wymienionych w art. 22 — pociągani, niezależnie od świadczeń w naturze na podstawie ustawy z dnia 26 marca 1935 r. o świadczeniach w naturze na niektóre cele publiczne (Dz. U. R. P. Nr 27, poz. 204), do dostarczania:

1) odpowiedniego lokalu na kancelarię z opałem, światłem i usługą, mieszkania z opałem oraz podwód dla przejazdów służbowych dla personelu, zatrudnionego w tych pracach;

2) robocizny pieszej i konnej oraz materiałów niezbędnych przy pomiarach.

Art. 29. Przepisy rozdziału niniejszego dotyczą gruntów objętych przebudową ustroju rolnego; jeżeli jednak w związku z pracami, wymienionymi w art. 22, zjdzie konieczność, uzasadniona względami natury technicznej, wykonania tych prac i na gruntach, położonych poza obszarem, objętym przebudową ustroju rolnego, przepisy tego rozdziału, z wyjątkiem art. 28, stosuje się również do tych gruntów.

Art. 30. 1. Zawiadomienia, wezwania i orzeczenia, dotyczące robót, objętych rozdziałem niniejszym, doręczane będą interesowanym przez przesłanie ich zarządowi gminy, który obowiązany będzie je ogłosić publicznie w sposób, odpowiadający zwyczajom miejscowym w zainteresowanych gromadach, za pośrednictwem sołtysa.

2. Zwiadomienia, wezwania i orzeczenia, dotyczące robót, przewidzianych w rozdziale niniejszym, jeżeli chodzi o grunty, stanowiące własność Skarbu Państwa, będą doręczane organom, które tymi gruntami zarządzają.

Rozdział 6

Ulgi dla właścicieli gruntów zmeliorowanych.

Art. 31. Przepisy rozdziału niniejszego dotyczą gruntów, na których melioracje szczegółowe zostały przeprowadzone bez pomocy finansowej Państwa lub związków samorządowych.

Art. 32. Grunty orne, zdrenowane lub nawodnione oraz łąki i pastwiska, na których bezpośrednio po przeprowadzeniu melioracyj technicznych (odwodnieniu i nawodnieniu) dokonano zagospodarowania, nie podlegają obowiązkowi parcelacyjnemu na przeciąg lat dziesięciu, jeżeli odpowiadają następującym warunkom:

1) wymienione melioracje techniczne i rolne przeprowadzone zostały po dniu 24 marca 1928 r.;
2) wymienione melioracje zostały przeprowadzone na podstawie projektów technicznych urządzeń melioracyjnych i ich kosztorysów, opracowanych zgodnie z obowiązującymi przepisami, nadto od daty wejścia w życie niniejszej ustawy, zatwierdzonych przez wojewodę;
3) celowość i wartość użytkowa wymienionych melioracyj została w każdym poszczególnym przypadku stwierdzona przez organa Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z zasięgnięciem w razie potrzeby opinii izby rolniczej.

Art. 33. 1. W razie wyczerpania zapasu ziemi — podlegającego obowiązkowi parcelacyjnemu — na terenie powiatu, na którym są położone grunty, wymienione w art. 32 albo w razie konieczności upełnorolnienia tymi gruntami gospodarstw karłowatych, grunty te mogą być poddane obowiązkowi parcelacyjnemu przed upływem dziesięciu lat na następujących warunkach:

1) odszkodowanie za niezamortyzowaną część dokonanych na meliorację nakładów będzie wypłacone właścicielowi gruntów w gotówce w takiej części, w jakiej zobowiązania, zaciągnięte przez niego na przeprowadzenie melioracyj, nie zostaną przejęte przez Skarb Państwa;
2) oprócz odszkodowania, wymienionego w pkt 1), właściciel otrzyma nadto odszkodowanie w gotówce w wysokości 25% dokonanych na melioracje nakładów, jeżeli przymusowy wykup nastąpi w pierwszym roku po ukończeniu robót melioracyjnych; odszkodowanie to będzie zredukowane proporcjonalnie do czasu, który upłynął od chwili ukończenia robót melioracyjnych do chwili przymusowego wykupu w przypadkach, jeżeli wykup ten nastąpił w ciągu okresu, w którym nie odbywa się właściwa amortyzacja dokonanych na melioracje nakładów

w rozumieniu przepisów, dotyczących sposobu określenia wartości nakładów melioracyjnych w majątkach przymusowo wykupywanych.

2. Wymiar odszkodowań, przewidzianych w artykule niniejszym, będzie dokonywany przy odpowiednim zastosowaniu przepisów o sposobie określania wartości nakładów melioracyjnych w majątkach wykupywanych, wydanych w wykonaniu ustawy o reformie rolnej.

Art. 34. Grunty wolne od podatku gruntowego z tytułu zaliczenia ich do nieużytków nie podlegają po ich zmeliorowaniu obowiązkowi parcelacyjnemu na przeciąg lat dwudziestu, jeżeli przy zmeliorowaniu tych gruntów zostały zachowane warunki, wymienione w art. 32 pkt 1), 2) i 3).

Art. 35. Nie stosuje się przepisów rt. 32 — 34 do gruntów, na których roboty melioracyjne zostały rozpoczęte po zamieszczeniu tych gruntów w wykazie imiennym obszarów, poddanych przymusowemu wykupowi, lub po wydaniu decyzji wojewody co do nałożenia na te grunty obowiązku rozparcelowania w związku z postępowaniem scaleniowym.

Art. 36. Okresy czasu, wymienione w art. 32 i 34, będą liczone od stwierdzonego przez właściwego wojewodę dnia rozpoczęcia robót melioracyjnych na gruntach użytkowych (art. 32) i od dnia ukończenia robót melioracyjnych na gruntach, stanowiących nieużytki (art. 34).

Art. 37. Grunty, wyłączone czasowo od obowiązku parcelacyjnego na podstawie przepisów ustawy niniejszej, mogą być poddane temu obowiązkowi przed upływem terminów, wskazanych w art. 32 i 34, jeżeli dokonane na gruntach tych melioracje ulegną zniszczeniu wskutek zaniedbania ze strony właściciela.

Art. 38. Grunty wolne od podatku gruntowego z tytułu zaliczenia ich do nieużytków, które po ich zmeliorowaniu staną się gruntami użytkowymi, podlegającymi opodatkowaniu, wolne są od podatków gruntowych i dodatków samorządowych na przeciąg lat 15 od chwili ukończenia robót melioracyjnych.

Rozdział 7.

Przepisy karne.

Art. 39. 1. Kto uszkadza lub czyni niezdatnymi do użytku roboty lub urządzenia melioracyjne, wykonane przy pomocy Państwa albo instytucyj lub organizacyj, działających z udziałem finansowym Skarbu Państwa albo korzystających z jego

gwarancji lub pomocy finansowej, bądź też nie dopełnia obowiązku konserwacji takich urządzeń —

— podlega karze aresztu do miesiąca lub grzywny do 1.000 zł.

2. Powiatowe władze administracji ogólnej są powołane do orzekania o przestępstwach, przewidzianych w ust. 1.

Rozdział 8.

Przepisy przejściowe.

Art. 40. Roboty melioracyjne, prowadzone na podstawie przepisów obowiązujących przed wejściem w życie ustawy niniejszej, będą wykonane przy takim udziale czynników uczestniczących w kosztach, jaki został oznaczony w odnośnych ustawach, statutach i rozporządzeniach; udział w kosztach konserwacji może być jednak uregulowany osobnym zarządzeniem właściwej władzy, stosownie do przepisów ustawy niniejszej, przy czym art. 16 stosuje się odpowiednio.

Art. 41. 1. Roboty, podejmowane lub wykonywane zastępczo przez organa państwowe, mogą być oddawane do użytku i konserwacji związkom samorządowym i spółkom wodnym oddzielnymi częściami, stanowiącymi pewną całość użytkową, niezależnie od terminu ukończenia całości robót, przewidzianych odnośną ustawą, statutem lub rozporządzeniem.

2. Stosuje się również przepisy ust. 1 do robót, prowadzonych na podstawie dotychczas obowiązujących przepisów prawnych.

Rozdział 9.

Przepisy końcowe.

Art. 42. Ustawa niniejsza nie obowiązuje w województwie śląskim.

Art. 43. Z dniem wejścia w życie ustawy niniejszej tracą moc obowiązującą:

1) ustawa z dnia 26 października 1921 r. o popieraniu publicznych przedsiębiorstw melioracyjnych (Dz. U. R. P. Nr 91, poz. 671) w brzmieniu, nadanym ustawą z dnia 23 czerwca 1925 r., zmieniającą niektóre postanowienia ustawy z dnia 26 października 1921 r. o popieraniu publicznych przedsiębiorstw melioracyjnych (Dz. U. R. P. Nr 75, poz. 524);

2) rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o przeprowadzaniu melioracji przy doko-

nywnej przez urzędy ziemskie przebudowie ustroju rolnego (Dz. U. R. P. Nr 34, poz. 320) w brzmieniu nadanym rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. w sprawie zmiany rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o przeprowadzaniu melioracji przy dokonywanej przez urzędy ziemskie przebudowie ustroju rolnego (Dz. U. R. P. Nr 84, poz. 620);

3) rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o popieraniu melioracyj rolnych (Dz. U. R. P. Nr 36, poz. 344).

Art. 44. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z właściwymi ministrami.

Art. 45. Ustawa niniejsza wchodzi w życie po upływie czternastu dni od dnia ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów: *Sławoj Składkowski.*

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: *J. Poniatowski*

(Dz. U. R. P. z 24.VII.39 r. Nr 64, poz. 428).

60.

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 21 lipca 1939 r.

o utworzeniu izb rolniczych z siedzibami w Stanisławowie i Tarnopolu oraz o ustaleniu okręgów działalności tych izb.

Na podstawie art. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o izbach rolniczych (Dz. U. R. P. z 1933 r. Nr 2, poz. 16) zarządza co następuje:

§ 1. 1. Z okręgu działalności izby rolniczej z siedzibą we Lwowie wyłącza się obszary województw stanisławowskiego i tarnopolskiego.

2. Tworzy się:

1) izbę rolniczą z siedzibą w Stanisławowie z okręgiem obejmującym obszar województwa stanisławowskiego;

2) izbę rolniczą z siedzibą w Tarnopolu z okręgiem działalności obejmującym obszar województwa tarnopolskiego.

§ 2. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki.*

Prezes Rady Ministrów: *Sławoj Składkowski.*

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: *J. Poniatowski.*

(Dz. U. R. P. z 24.VII.39 r. Nr 64, poz. 430).

61.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRÓW ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH ORAZ SPRAWIEDLIWOŚCI.

z dnia 12 lipca 1939 r.

o zniesieniu Wojewódzkiego Urzędu Rozjemczego do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich w Białymstoku.

Na podstawie art. 3 ust. (2) oraz art. 35 ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o urzędach rozjemczych do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 5, poz. 60) zarządza się co następuje:

§ 1. Znosi się Wojewódzki Urząd Rozjemczy do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich w Białymstoku.

§ 2. Właściwość Wojewódzkiego Urzędu Rozjemczego w Wilnie rozszerza się na obszar województwa białostockiego.

§ 3. Właściwość Sądu Okręgowego w Białymstoku, jako instancji odwoławczej od orzeczeń powiatowych urzędów rozjemczych, działających na obszarze województwa białostockiego, jak również jako instancji odwoławczej od orzeczeń Wojewódzkiego Urzędu Rozjemczego w sprawach pochodzących z obszaru tego województwa — nie ulega zmianie.

§ 4. Sprawy wniesione do Wojewódzkiego Urzędu Rozjemczego w Białymstoku, które do dnia 15 lipca 1939 r. nie zostaną przez ten Urząd załatwione, winny być z urzędu przekazane Wo-

jewódzkiemu Urzędowi Rozjemczemu w Wilnie; Urzędowi temu będą również przekazane wszelkie akta i księgi zniesionego Urzędu Rozjemczego.

Od spraw przekazanych nie pobiera się opłat, jeżeli opłaty zostały uiszczone w Urzędzie Rozjemczym, do którego sprawa została wniesiona.

§ 5. Znoszony Wojewódzki Urząd Rozjemczy przekaże Wojewódzkiemu Urzędowi Rozjemczemu przejmującemu agendy Urzędu zniesionego sumy stanowiące nie wydatkowaną dotąd część kosztów postępowania, pobranych w sprawach nie załatwionych przez zniesiony Urząd Rozjemczy.

§ 6. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 15 lipca 1939 r.

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: *J. Poniatowski.*

Minister Sprawiedliwości: *W. Grabowski.*

(Dz. U. R. P. z 14. VII. 39 r. Nr 62, poz. 415).

62.

ZARZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH.

z dnia 26 czerwca 1939 r.

o uznaniu lasów państwowych na obszarze Nadleśnictw Jaworzyna i Zakopane w krakowsko-śląskim okręgu Lasów Państwowych za lasy ochronne i o utworzeniu jednostki organizacyjnej szczególnej pod nazwą „Park Przyrody w Tatrach".

Na podstawie art. 6 pkt e), art. 7 pkt f) i art. 9 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 września 1936 r. o państwowym gospodarstwie leśnym (Dz. U. R. P. Nr 75, poz. 533) oraz § 6 i 7 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 30 grudnia 1924 r. o organizacji administracji lasów państwowych (Dz. U. R. P. Nr 119, poz. 1079) w brzmieniu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 31 grudnia 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 86, poz. 661) zarządzam co następuje:

§ 1. Lasy Państwowe na obszarze Nadleśnictw Jaworzyna i Zakopane w krakowsko-śląskim okręgu Lasów Państwowych uznaje się za lasy ochronne ze względu na ich znaczenie przyrodniczo-naukowe.

§ 2. (1) Tworzy się jednostkę organizacyjną szczególną pod nazwą „Park Przyrody w Tatrach“, obejmującą obszary nadleśnictw, wymienionych w § 1, podległą bezpośrednio Dyrekcji Lasów Państwowych okręgu krakowsko - śląskiego.

(2) Zadaniem Parku Przyrody w Tatrach, zwanego w dalszym ciągu „Parkiem“, jest utrzymanie tatrzańskiej flory i fauny oraz ochrona wszelkich innych tworów przyrody, których zachowanie leży w interesie publicznym ze względów naukowych, estetycznych, historycznych, pamiątkowych lub ze względu na swoiste cechy krajobrazu.

(3) Urzeczywistnianie zadań, określonych w ust. 2, następuje w szczególności przez:

1) prowadzenie własnych prac badawczo - naukowych przez Park oraz współdziałanie z takimiż pracami, prowadzonymi na obszarze Parku przez poszczególne instytucje i pracowników naukowych;

2) prowadzenie prac mających na celu inwentaryzację podlegających ochronie tworów przyrody;

3) regulowanie wstępu do Parku oraz ruchu motorowego, konnego i pieszego osób nie należących do administracji Lasów Państwowych, a w szczególności załatwianie spraw, związanych z wprowadzeniem warunków i ograniczeń ruchu turystycznego na obszarze Parku;

4) wykonywanie wszelkich czynności zarówno zleconych jak podejmowanych z własnej inicjatywy w granicach otrzymanych w tej mierze uprawnień.

§ 3. Na czele Parku stoi Kierownik Parku Przyrody w Tatrach z siedzibą w Jaworzynie, zwany w dalszym ciągu „kierownikiem Parku.“

§ 4. (1) Ustanawia się Komisję Parku Przyrody w Tatrach przy Kierowniku Parku jako ciało doradcze i opiniodawcze.

(2) Skład tej Komisji, szczegółowy zakres jej czynności i regulamin określi osobne zarządzenie.

§ 5. (1) Wydatki i dochody Parku stanowić będą jego odrębny plan finansowo-gospodarczy.

(2) Rachunkowość Parku będzie prowadzona przy odpowiednim zastosowaniu przepisów rachunkowych wydanych dla nadleśnictw.

§ 6. (1) Gospodarstwo leśne, jak i w ogóle wszelkie użytkowanie lasów, gruntów nieleśnych, wód i zwierzyny na obszarze Parku, będzie prowadzone nadal przez właściwe nadleśnictwa. Jednakże budynki i urządzenia, potrzebne do wykonywania zadań Parku, mogą być przekazane pod zarząd tej jednostki organizacyjnej.

(2) Ograniczenia, jakim będzie podlegało gospodarstwo leśne na obszarze Parku dla osiągnięcia zadań, wymienionych w

§ 2, określą plany gospodarstwa leśnego. Plany te będą sporządzane przy współudziale Kierownika Parku.

§ 7. (1) Kierownik Parku ustali odpowiednie miejsca wstępu do Parku oraz drogi (nie publiczne), ścieżki i szlaki dla ruchu motorowego, konnego i pieszego osób nie należących do administracji Lasów Państwowych. Mateczniki, rezerwaty oraz inne miejsca szczególnie ważne z punktu widzenia ochrony flory i fauny winny być dla tych osób zamknięte.

(2) Ustalone miejsca wstępu do Parku oraz drogi, ścieżki i szlaki, przewidziane w ust. 1, powinny być podane do publicznej wiadomości przez ogłoszenie na tablicach przy wejściach do Parku i innych odpowiednich miejscach.

(3) W ogłoszeniach tych należy również podać zasady zachowania się na obszarze Parku, a w szczególności zamieścić pouczenie, że pod rygorami karnymi, wynikającymi z obowiązujących przepisów, na obszarze Parku nie jest dopuszczalne:

1) niszczenie w jakikolwiek bądź sposób flory i fauny, a w szczególności zrywanie i wykopywanie roślin, zabijanie i chwytane zwierząt oraz wynoszenie z Parku okazów roślinnych, zwierzęcych i mineralnych;

2) strzelanie ze wszelkich rodzajów broni palnej, wyjąwszy przypadki obrony koniecznej;

3) rozkładanie ognisk, wyjąwszy przypadki, w których byłoby to konieczne dla zabezpieczenia życia ludzkiego;

4) pływanie na wodach Parku (poza wodami publicznymi) motorówkami, czółnami, łódkami, kajakami, tratwami itp., a także uprawianie na tych wodach sportów zimowych.

(4) Zbieranie nasion, grzybów, jagód, ziół itp. może być dozwolone w granicach i w sposób, w jakich nie przyniesie ono szkody podlegającym ochronie tworom przyrody.

§ 8. (1) Zasady i warunki ruchu turystycznego na obszarze Parku określą instrukcje wydane przez Dyrekcję Naczelną Lasów Państwowych.

(2) W szczególności instrukcje te ustalą trasy masowego ruchu turystycznego, wycieczkowego i narciarskiego oraz kierunki ścieżek turystycznych i sposób ich przeprowadzania, jak również określą miejsca i warunki budowy schronisk, obozowania i biwakowania turystów, a także campingu.

§ 9. Funkcjonariusze publiczni, wykonywujący służbę, korzystają z pełnej swobody wstępu do Parku, przebywania i poruszania się na jego obszarze.

§ 10. (1) Osobom prowadzącym studia i badania naukowe Kierownik Parku może zezwolić na wstęp i przebywanie w miejscach zamkniętych dla osób nie należących do administracji Lasów Państwowych, jak również na zbieranie i wynoszenie w celach naukowych okazów roślinnych, zwierzęcych i mineralnych.

(2) Zasady i warunki, w których granicach będą udzielane zezwolenia określone w ust. 1, ustalą instrukcje wydane przez Dyrekcję Naczelną Lasów Państwowych.

§ 11. Ekspedycjom ratunkowym zapewnia się pełną swobodę poruszania się i obozowania na całym obszarze Parku.

§ 12. Zasady współdziałania nadleśnictw z Parkiem określać będzie Dyrekcja Lasów Państwowych okręgu krakowsko - śląskiego.

§ 13. (1) Przepisy zarządzenia niniejszego nie naruszają w niczym praw rzeczowych osób trzecich, a w szczególności istniejących na obszarze Parku praw służebnościowych.

(2) Przepisy te nie dotyczą również czynności i zabiegów niezbędnych dla racjonalnego zagospodarowania hal, jak to: usuwania kamieni, niszczenia szczawisk, wprowadzania mieszanek pastwiskowych, ustawiania kolib i szałasów, koszarowania owiec i bydła itp.

§ 14. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: *J. Poniatowski.*

(Monit. Polski z 8. VII. 39 r. Nr 154, poz. 365.)

POZA WYŻEJ WYMIENIONYMI UKAZAŁY SIĘ NASTĘPUJĄCE USTAWY I ROZPORZĄDZENIA.

Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 28 czerwca 1939 r., wydane w porozumieniu z Ministrami Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych w sprawie zmiany taryfy celnej wywozowej (Dz. U. R. P. z 7. VII. 39 r. Nr 60, poz. 399).

Rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 30 czerwca 1939 roku, wydane w porozumieniu z Ministrami: Spraw Zagranicznych, Skarbu, Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Przemysłu i Handlu, o dozorze nad wyrobem i obiegiem tłuszczów i olejów jadalnych na obszarze województwa śląskiego (Dz. U. R. P. z 19. VII. 39 r. Nr 63, poz. 420).

Rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 30 czerwca 1939 roku, wydane w porozumieniu z Ministrami Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Przemysłu i Handlu, o dozorze nad mlekiem i jego przetworami na obszarze województwa śląskiego (Dz. U. R. P. z 19. VII. 39 r. Nr. 63, poz. 424).

Zarządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 7 lipca 1939 r. o zmianie statutu Warszawskiej Izby Rolniczej (Monit. Polsk. z 12. VII. 39 r. Nr 157, poz. 373).

Zarządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 8 lipca 1939 r. o zmianie statutu Łódzkiej Izby Rolniczej (Monit. Polsk. z 12. VII. 39 r. Nr 157, poz. 374).

Zarządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 10 lipca 1939 r. o zmianie statutu Kieleckiej Izby Rolniczej (Monit. Polsk. z 13. VII. 39 r. Nr 158, poz. 375).

Zarządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 10 lipca 1939 r. o zmianie statutu Lubelskiej Izby Rolniczej (Monit. Polsk. z 13. VII. 39 r. Nr 158, poz. 376).

Zarządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 10 lipca 1939 r. o zmianie statutu Białostockiej Izby Rolniczej (Monit. Polsk. z 13. VII. 39 r. Nr 158, poz. 377).

Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 13 lipca 1939 r., wydane w porozumieniu z Ministrami Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych, w sprawie zmiany rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 26 kwietnia 1939 r. o zniżkach celnych i zwolnieniach od cła (Dz. U. R. P. z 19. VII. 1939 r. Nr 63, poz. 426).

Rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych i Spraw Wewnętrznych z dnia 21 lipca 1939 r. wydane w porozumieniu z Ministrami: Rolnictwa i Reform Rolnych, Przemysłu i Handlu, Komunikacji oraz Opieki Społecznej o rejestracji osób obowiązanych do świadczeń osobistych (Dz. U. R. P. z 29. VII 39 r. Nr 66 poz. 451).

63.

ZARZĄDZENIE WOJEWODY ŚLĄSKIEGO

Nr R. W. III. 5/5/39 z dnia 21 czerwca 1939 r.

w sprawie utworzenia Państwowej Weterynaryjnej Pracowni Rozpoznawczej w Katowicach.

Na podstawie załącznika Nr. 3 rozdział „I. Wstęp“ do rozporządzenia z dnia 9 stycznia 1928 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o zwalczaniu zaraźliwych chorób zwierzęcych (Dz. U. R. P. Nr 19, poz. 167) w brzmieniu § 1 pkt 20 rozporządzenia z dnia 20 czerwca 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr 50, poz. 360) za zgodą Pana Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych (dekret z dnia 24 IV. 1939 r. Nr Org. I-2/25/2 z 39 r.) polecam uruchomić z dniem 1. VII. 1939 r. przy Wojewódzkim Zakładzie Higieny w Katowicach (ul. Raciborska L. 39 telefon Nr. 308-47) Państwową Weterynaryjną Pracownię Rozpoznawczą z zakresem działania na województwo śląskie.

Do powyższej Pracowni mają zastosowanie następujące postanowienia:

1. Do właściwości Pracowni należy rozpoznawanie — stosownie do obowiązujących przepisów — zaraźliwych chorób zwierzęcych z wyjątkiem rozpoznawania chorób pszczół i ryb oraz przeprowadzenie innych badań w granicach zarządzeń Wojewody Śląskiego.

2. Koszty utworzenia Pracowni oraz wydatki personalne i rzeczowe, związane z utrzymaniem Pracowni, pokrywane będą z kredytów budżetu śląskiego.

3. Pracownia będzie prowadzona pod stałym nadzorem fachowym Wydziału Weterynaryjnego Państwowego Instytutu Naukowego Gospodarstwa Wiejskiego w Puławach.

Personel lekarsko-weterynaryjny Pracowni będzie angażowany po uprzednim uzgodnieniu z Wydziałem Weterynaryjnym tegoż Instytutu.

Nadzór i kontrola nad Pracownią należy do Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego, a w wyższej instancji nadzór fachowy do Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych.

Wojewoda *Dr. M. Grażyński.*

Otrzymują: PP. Starostowie Powiatowi (wszyscy) do wiadomości z prośbą o wydanie dalszych zarządzeń, PP. Naczelnicy Wydziałów: Zdrowia, Budżetowo - Gospodarczego, Samorządowego, 3) Inspektor Starostw, 4) Urzędy Wojew. w Krakowie, Poznaniu, Kielcach i Łodzi do wiadomości.

64.

PISMO OKÓLNE MINISTERSTWA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH.

Nr Agr. V. 12 z dnia 30 czerwca 1939 r.

w sprawie nabywania na własność Państwa nieruchomości ziemskich, pozbytych w drodze egzekucji.

W Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 21-go III. 1939 r. Nr 21, poz. 133 ukazała się ustawa z dnia 10. III. 1939 r. o nabywaniu na własność Państwa nieruchomości ziemskich, pozbytych w drodze egzekucji.

Ustawa ta uprawnia Wojewodę do nabywania nieruchomości ziemskich, które w drodze egzekucji zmieniły właścicieli.

Prawo to winno być zastosowane przede wszystkim do nieruchomości ziemskich, które na skutek egzekucji przeszły w ręce osób nieodpowiednich oraz do tych nieruchomości, których nabycie specjalnie jest pożądane na cele reformy rolnej (uzupełnienie gospodarstw karłowatych, osadnictwo itp.) lub na inne cele (obrony Państwa, społeczne itp.).

W sprawach tych Ministerstwo ustala następujący tryb postępowania:

I. Niezwłocznie po otrzymaniu zawiadomienia o wyniku licytacji, przewidzianego w art. 3 ust. (1) lub (2) względnie w art. 4 ust. (2) ustawy z dnia 10. III. 1939 r. Urząd Wojewódzki przeprowadzi odpowiednie dochodzenie w celu ustalenia, czy wskazane jest zastosowanie powołanej ustawy.

W wyniku tego dochodzenia winny być zebrane dane dotyczące:

1) osoby nabywcy, jego obywatelstwa, narodowości i kwalifikacji do prowadzenia gospodarstwa oraz jego stosunku do poprzedniego właściciela (art. 9 ustawy),

2) przydatności nieruchomości na cele reformy rolnej, państwowej gospodarki leśnej, obrony Państwa, społeczne itp.,

3) stanu hipoteki nieruchomości (a w szczególności służebności, ciężarów realnych itp., które pozostają na nieruchomości bez potrącenia ich wartości z ceny nabycia),

4) ceny nabycia z egzekucji,

5) szacunku nieruchomości według przepisów stosowanych przy przymusowym wykupie gruntów na cele reformy rolnej.

6) wysokości wierzytelności, które za zgodą wierzycieli ulegają zaliczeniu na poczet ceny nabycia (art. 7), warunków spłaty tych wierzytelności oraz wysokości oprocentowania.

II. Pośpiech w uzyskaniu powyższych informacji jest konieczny ze względu na to, że decyzja o nabyciu nieruchomości na własność Państwa winna być wydana w ciągu 6 tygodni od dnia wydania przez sąd postanowienia o przybiciu. W przypadku nadlicytacji termin ten liczy się od dnia wydania postanowienia o przybiciu ostatecznym. Jeżeli egzekucja prowadzona była w trybie przepisów nie przewidujących przybicia (np. Statut Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego w Warszawie) termin sześciotygodniowy liczy się od dnia otrzymania przez Wojewodę zawiadomienia o dokonanej sprzedaży licytacyjnej (art. 2 ustawy). Ten sam sześciotygodniowy termin obowiązuje w przypadku zbycia przez nabywcę z egzekucji praw do nieruchomości na rzecz osoby trzeciej.

III. Jeżeli Urząd Wojewódzki zamierza skorzystać z uprawnień przewidzianych w ustawie z dnia 10. III. 1939 r. winien

uzyskać na to zgodę Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych. W tym celu niezwłocznie po ustaleniu, że nabycie nieruchomości jest wskazane, winien Urząd Wojewódzki poinformować Ministerstwo o wynikach przeprowadzonego dochodzenia (cz. I. niniejszego zarządzenia) oraz wystąpić z uzasadnionym wnioskiem o wyasygnowanie odpowiedniej kwoty na ten cel.

We wniosku winna być podana wysokość poszczególnych pozycyj, które ulegają wypłacie, a więc:

1) cena nabycia z egzekucji,

2) koszty i opłaty uiszczone przez nabywcę w związku z przeniesieniem prawa własności,

3) wynagrodzenie strat poniesionych w związku z nabyciem majątku w wysokości 1% ceny nabycia.

Jednocześnie Urząd Wojewódzki wskaże Sąd, do depozytu którego winna być złożona cena nabycia z egzekucji, podając zarazem kasę Urzędu Skarbowego właściwą do przyjęcia depozytu.

IV. Jeżeli za zgodą wierzyciela na poczet ceny nabycia ulega zaliczeniu wierzytelność, która znajduje zaspokojenie w cenie nabycia, a wierzyciel nie skorzystał z prawa wypowiedzenia swej zgody w myśl art. 7 ustawy, Urząd Wojewódzki poda, jaka kwota winna być złożona do depozytu sądowego (cena nabycia z egzekucji zmniejszona o wierzytelność ulegającą zaliczeniu na poczet ceny nabycia).

Gdyby wierzytelność taka była oprocentowana powyżej 6% w stosunku rocznym, nie należy przejmować tej wierzytelności nawet w wypadku wyrażenia zgody przez wierzyciela na zaliczenie jego należności na poczet ceny nabycia.

Jeżeli na nieruchomości ciąży należność Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej znajdująca zaspokojenie w cenie nabycia z egzekucji, suma składana do depozytu sądowego ulega odpowiedniemu zmniejszeniu. Zgodę na zaliczenie tej wierzytelności na poczet ceny nabycia wyraża Urząd Wojewódzki lub Państwowy Bank Rolny w zależności od tego w czyjej administracji wierzytelność pozostaje.

V. Cena nabycia z egzekucji złożona zostanie do depozytu sądowego przez Ministerstwo za pośrednicewtme Państwowego Banku Rolnego. O złożeniu ceny do depozytu sądowego Urząd Wojewódzki zostanie powiadomiony przez Państwowy Bank Rolny (Instytucja Centralna). Wspomniane zawiadomienie służyć będzie za podstawę do stwierdzenia w decyzji, że cena nabycia z egzekucji złożona została do depozytu sądowego (art. 5 ustawy).

Kwoty wymienione w pkt 2) i 3) cz. III niniejszego zarządzenia przekazane zostaną Urzędowi Wojewódzkiemu celem złożenia do depozytu sądowego. Złożenie tych kwot do depozytu sądowego następuje celem zachowania terminu przewidzianego w art. 8 ustawy. W przypadku unieważnienia licytacji cała suma złożona do depozytu sądowego winna być zwrócona Skarbowi Państwa (Fundusz Obrotowy Reformy Rolnej) za pośrednictwem Państwowego Banku Rolnego.

VI. Decyzja o nabyciu nieruchomości, w skład której wchodzą lasy, winna być wydana po uprzednim porozumieniu się z właściwą Dyrekcją Lasów Państwowych.

VII. Decyzja o nabyciu nieruchomości winna być doręczona nabywcy z egzekucji oraz przesłana w odpisie do wiadomości sądu lub instytucji kredytu długoterminowego, prowadzącej egzekucję.

VIII. W razie nabycia nieruchomości na własność Państwa sąd lub instytucja kredytu długoterminowego zwraca nabywcy z egzekucji złożoną przez niego rękojmię oraz wszelkie sumy wpłacone przez niego w wykonaniu warunków licytacyjnych. Ponadto Skarb Państwa zwraca nabywcy z egzekucji w ciągu trzech tygodni od dnia wydania decyzji o nabyciu nieruchomości wszelkie koszty i opłaty uiszczone w związku z przeniesieniem prawa własności oraz wypłaca jako wynagrodzenie strat poniesionych w związku z nabyciem z egzekucji 1% ceny nabycia (vide cz. III i V nin. zarządzenia).

Opłata stemplowa wraz z dodatkiem samorządowym ulega umorzeniu, jeżeli nie została uiszczona przez nabywcę z egzekucji.

IX. Na podstawie decyzji o nabyciu nieruchomości oraz prawomocnego postanowienia sądowego o przybiciu (względnie odpisu protokółu licytacyjnego) Urząd Wojewódzki ureguluje tytuł własności nieruchomości na rzecz Państwa oraz obejmie nieruchomość w posiadanie Państwa.

X. Grunty nabyte w trybie ustawy z dnia 10. III. 1939 r. a nadające się na cele reformy rolnej Urząd Wojewódzki rozdysponuje stosownie do obowiązujących przepisów, grunty zaś przeznaczone na cele państwowego gospodarstwa leśnego, na cele obronne, społeczne itp. Urząd Wojewódzki przekaże właściwej Dyrekcji Lasów Państwowych lub właściwym władzom.

XI. Nieruchomości nabyte w trybie powołanej wyżej ustawy winny być zaliczone do kat. D grupy „nabytych w drodze stosowania art. 8 i 93 ustawy o wykonaniu reformy rolnej".

Wydatki związane z nabyciem należy pokrywać z § 5 poz. 1. C. d. planu wydatków Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej.

Rozrachunek z administracją lasów państwowych za tereny leśne przekazywane z tych majątków na cele państwowego gospodarstwa leśnego będzie dokonywany w sposób ustalony dla rozrachunku za grunty przekazywane z majątków nabytych od Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego w Warszawie (cz. IV instrukcji z dnia 12. I. 1939 r. w sprawie rozrachunku między Dyrekcją Naczelną Lasów Państwowych i Departamentem Urządzeń Rolnych z tytułu przekazywanych względnie przejmowanych nieruchomości ziemskich — Dz. Urzędowy Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych, Nr 2, str. 54).

XII. Podane w niniejszym zarządzeniu zasady nabywania nieruchomości ziemskich pozbytych w drodze egzekucji nie stosują się do nieruchomości ziemskich, które wobec niedojścia do skutku licytacji przeszły na własność Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego w Warszawie. Warunki oraz tryb nabywania tych nieruchomości ustalone zostały odrębnie.

XIII. W razie jakichkolwiek wątpliwości przy stosowaniu niniejszego zarządzenia Urząd Wojewódzki zwróci się do Ministerstwa.

Dyrektor Departamentu: *A. Strzeszewski.*

Otrzymują: wszystkie Urzędy Wojewódzkie.

SPROSTOWANIE

W Nr 5 „Dzien. Urzędowego M.R. i R.R." z dnia 15 maja r. b. w „Zarządzeniu Ministra Rolnictwa i R. R. z 20.IV.1939 r. w sprawie ustalenia prawideł wyścigowych" należy sprostować następujące błędy drukarskie:

§ 45 ust. 2 wiersz 2 zamiast „meda" ma być „medal".

§ 56 ust. ostatni w. 4 od końca zamiast „wagi z chwilą" ma być „wagi a chwilą".

§ 65 wiersz 1 zamiast „włościciel" ma być „właściciel".

§ 65 wiersz 3 zamiast „urządzając" ma być „urządzające".

§ 80 ust. 2 w. 2 zamiast „przedażna" ma być „sprzedażna".

§ 92 pierwsze dwa wiersze powinny być w § 91 jako ustęp ostatni.

§ 98 ust. 2 w. 4 zamiast „przeszły konie" powinno być „przyszły konie".

§ 104 ust. 2 w. 1 zamiast „streszczenie" ma być „streszczenia".

§ 118 wiersz 2 zamiast „wyścigowym" ma być „wyścigowych".

§ 159 pkt. 11 w. 1 i 2 zamiast „starszym stajennym, dżokejem lub trenerem" ma być „starszym stajennym lub dżokejem" (opuścić wyraz: trenerem).

§ 184 pkt. 5 zamiast „oskarżenia" ma być „orzeczenia".

Str. 211 po tytule „Koszty postępowania" dodać „§ 196".

Str. 215 w tabeli wag gonitw z płotami w ostatniej rubryce u dołu zamiast „60" ma być „69".

WYDAWNICTWA MINISTERSTWA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

1. *Moczarski Z.* Hodowla zwierząt (skrót) 1932, str. 570 (wyczerpane)
2. *Stempowski S.* Materiały do bibliografii polityki agrarnej. Zeszyt I i II. 1929 i 1931 r., str. 60 i 72 . . 1.—
   Zeszyt III, 1932, str. 38 . . . . . . (wyczerpane)
3. Parcelacja prywatna. 1933, str. 54 . . . . . . —.50
4. *Mikułowski-Pomorski J.* Uprawa roli i roślin 1934, str. 450 (wyczerpane)
5. Instrukcja z dn. 5.VI.34 r. o sprzedaży nawozów sztucznych. 1934, str. 60 . . . . —.70
6. Międzynarodowe umowy sanitarno-weterynaryjne. 1934, str. 107 . . . . (wyczerpane)
7. Wskazówki egzaminacyjne dla kandydatów na kategorię I. 1935, str. 64 . . . . (wyczerpane)
8 Prawo rybackie. 1936 str. 392 . . . . 2.65
9. Zarys uprawy torfowisk niskich. 1935, str. 153 . . 1.20
10. Ustawa z dn. 5. III. 34 o nadzorze nad hodowlą bydła. 1935, str. 30 . . . . (wyczerpane)
11. Zasady odbywania służby przygotowawczej kategorii I. 1935, str. 15 . . . . —.30
12. Wskazówki egzaminacyjne dla kandydatów na stanowiska kat. II i III. 1936, str. 27 . . . . . (wyczerpane)
13. Zasady odbywania służby przygotowawczej kandydatów na stanow. kat. II i III. 1937, str. 7 . . . . . —.20
14. Instrukcja o zalesianiu niektórych nieużytków. 1937, str. 19.
15. Wskazówki egzaminacyjne dla kandydatów na stanowiska kat. I. Wyd. 2 uzupełnione, opracował *A. Dorot.* 1938, str. 82 . . . . —.60
16. Wskazówki egzaminacyjne dla kandydatów na stanowiska kateg. II i III. Wyd. 2 poprawione. 1938 r., str. 23 . —.35

Warszawskie Zakłady Graficzne, Olesińska 19, Telefon 4-31-27.